

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Academia Peccatorvm. Seu Conciones De Tota Parabola Prodigi Euangelici

Quæ Servitvs Peccatorvm Seu Conciones De Prodigi vilißimâ seruitute

Bosquier, Philippe

Moguntiae ; Coloniae, 1614

Concio Qvinta.

Nutzungsbedingungen

[urn:nbn:de:hbz:466:1-55957](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-55957)

Phil. 2. *Nunc autem & stens dico* (ah ! ac vrinam cordis me-
 chrymas cerneretis !) ne labores eius molestif-
 tam parui faciamus, vt animas cruce, sanguine, &
 martyrio Iesu Christi redemptas peruertamus, pe-
 musque. Per nos non pateat ludus malitiæ omni-
 edoceantur alij quæ ignorant: ne pusillis scandali-
 mus; caueamus ne suarium Epicurum amulem-
 cenosa doctrina gregem licentiosorum, & carnalium
 porcorum pascebat, labijs lactucas condignas in-
 illis. Sit satis, quod nimium; te ipse solus per-
 das, nec alios iam malos corrumpas, per-
 dasve magis. *unum pro multis*
detur caput.

CONCIO QUINTA.

Feria 2. post Dominicam quartam Quadra-
 simæ cuius epistola agit de iudicio Salomo-
 inter duas meretrices. Euangelium vero
 de Christo eijciente flagello ven-
 dentes & ementes de
 templo.

Græca. 5. 15. Βόσκειν χοίρας.

Vulgata. 5. 15. Vt pasceret porcos,

Syriaca. 5. 15. Vt pasceret sues.

ARGUMENTVM.

1. *Pictura & poeses, similes: de prodigo parabola*
risiosa. 2. *Libertas & elegantia figurarum Iesu*
Christi in ea. 3. *Non omnes qui humanam speciem*
referunt homines sunt. 4. *Quid requiratur ad*
minimam

minem, & de Metamorphosis varijs. 5. Eas non accidisse realiter, nec quoad corpus, nec quoad animum: & de Pythagora opinione quoad transmigrationem animorum. 6. Quidam homines sapius bruta. 7. Ignari dicti bruta. 8. Quindecim peccatorum genera ad porcos collata. 9. Heretici portici: eorum domini, suarj, & quomodo. 10. brevis epilogus.

Priscus quidam, haudque vulgaris notæ scriptor rectè picturam & poësim secundum quid perfimiles dixit: utriq; enim insunt, ut quædã decora propius spectata; quædam longius, plus voluptatis adferant; nec facillè, si qui sint defectus, advertantur.

Horatius in arte:

*Ut pictura poësis erit, qua si propius stes
Te capiet magis, & quædam si longius abstes;
Hæc amat obscurum, vult hæc sub luce videri,
Iudicis argutum qua non formidat acumen.
Hæc placuit semel, hæc decies repetita placebit.*

Paulò superius:

*Ficta voluptatis causa sint proxima veris,
Nec quodcumque volet, poscat sibi fabula credi.*

Porrò parabola de prodigo (fuerit poema, aut pictura, aut quocumque nomine signetur) ad eò credibilis, & vero similis composita est à seruatore Domino, *Sint proxima veris*; ut aliud credere vix liceat quam quod acciderit, aut accidere & potuerit & possit, terminis acceptis in proprio significatu: nec enim continet quod humanam transcendat fidem. Præter hæc verò conspicio ad viuum expressam effigiem miseræ conditionis peccatoris, proëmium & Iliadem tanto ingenio, artificioque composito ut omnibus suis partibus (uti huc vsque visum est) non formidet argutum iudicis acumen vel meridie: imò verò mavult sub luce videri, quam sub obscuro. Et ut elegans poëma, decies repetitum placuit, quo penitius eam inspi-

I.

II.

inspicio, eò demiror magis, magisque placet: nec
bitrer eam displicere vobis, quanquam decies &
plus repetitam. *Hac decies repetita placebit; & m-*
ciosa colorum positione, & inuentione, vero sim-
ma. Macroped. in prol. suæ Afoti:

Sed auribus spectantium probam indimus

E veritatis ore lapsam fabulam.

Quid fabulam? Non fabulam, sed mysticam

E fonte puritatis haustam parabolam &c.

Quapropter & hac luce eam perlustrare libet, &
quantulum animos nostrum & vestros pascere, reu-
one huiusce figuræ, *vt pasceret porcos*; positæ in mo-
amplæ & elegantissimæ tabulæ Pictorum & Poetarum
facile Principis Iesu Christi. Placet sub luce videtur
vt artis præcepta tenuerit, suppositionem proximæ
veritatem adducendo. *Ficta voluptatis causa sint pro-*
ma veris: & de more augustiorum Poetarum, miscen-
do vtile dulci: lubetque edicere quinam peccatores
sint porcis per similes; vt vtilitatem exinde caperet
Horat. in arte:

Aut prodesse volunt, aut delectare Poeta,

Aut simul & incunda & idonea dicere verba.

Ibidem paulò post:

Omne tulit punctum qui miscuit vtile dulci,

Lectorem delectando, pariterq; monendo.

Hac eadem concione monstrabimus hæreticos nil esse
se quàm porcos; eorumque hæreticorum & ministrorum
verè diabolo suarios. Faxit Deus (ô charæ oues Iesu
Christi) hinc vos pascam pura veritate, vt volo & u-
ncor. Salutemus virginem matrem.

A V E M A R I A.

*Cic. l. 1. de
inuent. in
principio.*

2. Cantatissimus ille Apelles, Alexandro Magno
pictor vnicus non sic exornauit suam Venerem; nec
Zeuxis Helenam apographo à multis eximijs specie-
bus desumpto: Virgilius Poetarum deliriæ non sic in-
struxit artificio miro artis suæ canonem, Æneidas nec
Vates Sulmonensis intexuit, instruxitq; antiquitatum
h or.

horreum suum admirandis, elegantibusq; Metamorphosis; ut Jesus Christus hanc suam de prodigo parabolam; quantitate tabulam exignam; ast qualitate, & autem ingenio stupendam. Subscribat Apelles tabulis, *Apelles faciebat*, ut vix dedolatas, pingui Minerva elaboratas; multa que addi possit ad earum perfectionem maiorem: nos basi parabolice huius effigiei peccatoris apponimus: *Homo Deus fecit, qui bene omnia fecit*; neque enim vlla perfectio addatur ipsi.

Deuter. 4. *Non addetis ad verbum quod vobis loquor.*

Deuter. 12. *Nec addas quicquam, nec minuas.*

Tantum deferatur honoris huic operi Jesu Christi, *Plin. l. 35. cap. 10.* quantum tabulae Apellis, cui inchoatae posteriorum nemo manu apponere ad complementum attentavit, quantum & parabolis Job. *Cic. lib. 3. officior.*

Job 29. *Verbis meis addere nihil audebant.*

Figuras complures diuinas adnotauimus, hactenus. Atque, non aduertitis & quod describens peccatorum vilitatem, qui quam diabolo voluptati & ludo sunt nihil: aut qui rudioribus sensibus corporeis subsunt, ut pinnulae ventis, & qui docent, fouent, fauore prosequuntur scelestos, utatur figura libera, sed eleganti & artificiosa, dicendo missum ab hero pascere porcos? *Misit eum in villam suam ut pasceret porcos* *Co. 1. 8. inquit. cap. 6.* *Quae metaphora, o Docti, ad fingatur liberior, & securè periculosior, recentior, breuior, & significantior; inusitator, angustior, minus facta exprimenda solidissima feditati; magis ambigua significandis plurimis quae significata volebat, quam haec gemina, duobus tantummodo verbis *κόρην χοίρων*, pascere, vel ad pascendum porcos. Certè, Latini, recreare, aut delectationem adferre significatum volentes, vtuntur verbo pascere. vt, pascere animum, oculos, aures, memoriam &c.*

Terent. in Phormione.

Restabat aliud nisi oculos pascere.

Virgil. 1. Aeneid.

Oculos pictura pascit inani.

Cicero 5. Tuscul.

*Cum oblectatione solertia, qui est suauissimus
stus animorum.*

Similiter, exprimendis sensibus carnalibus
his, cænosis nostri corporis, qui nil magis quam
quas vanitatum appetunt in cibum, quod apertum
animal porco, sensuali, carnali, luto luto; quin scilicet
litate, carne, spurcitiæ ipsa? Præterea, quo conge-
magis signetur nomine voluptuosi, ignari rerum
lestium, sectatores spurcarum deliciarum, quam
ci? Ex politioribus, limatioribusque Poëtis Latinis
quidam, se quoque porcum, quia voluptuosus
dixit. Horat. l. i. ep. 4. ad Tibull.

Me pinguem & nitidum bene curata cute vises,

Cum ridere voles Epicuri de grege porcum.

Metaphora verò hæc, quanquam libera, tam exacta
est & veritati proxima, ut pridem certò certius cre-
tum sit homines quosdam verè in porcos versos. Non
legistis, ò Docti, aliquando Ulyssis socios aliquos, per
stigijs Syrenarum fascinosos naufragasse; alios
culis maleficiatis Circes veneficæ in porcos trans-
matos; quin & Ulysses penè, si venena libasset?

Juvenal. saty. 15.

Crediderim aut tenui percussum verberè Circes

Et cum remigibus grunnisse Elpenora porcis.

Horat. l. i. ep. 2. ad Loll.

Sirenium voces, & Circes pocula nosti.

Qua si cum socijs stultus, cupidusque bibisset

Sub domina meretrice fuisset turpis, & exori,

Vixisset canis immundus, vel à mica luto sus.

Quâ se Homericum planè euicisset sublimius Do-
minus, quam hac parabola eleganter fida? Proculita-
que hinc, qui sacras scripturas ceu rudiores, simplici-
oresque temnunt: est ipsis libertas satis; magno; multo-
que ars & Maiestas augustior quam prima fronte pa-
reat. Satis de artificio; quid ipsum denotet scire.

Non om-
nes homi-
nes, qui
speciem
humanâ
referunt:

3. Imprimis, non omnes illi homines sunt, qui
speciem & membra humana præferunt; sed maxima
parte porci; aut bruta alia facti; homines sunt no-
mea

menclatura & specie sola; quorum, prodigus, seu peccator atrox suarius, id est magister seu ductor, ut heri diximus, exiit.

Cic. lib. 1. offic. *Sunt quidam homines non re, sed nomine*, inquit Cicero. Hi homines nati, bestias se faciunt. Res pudenda, ipsique naturæ inuisa, quæ cum nos homines facere decreuisset, nos ei repugnando bestię efficimur, quasi sententiæ naturæ reuersionem facientes.

Diogenes Laert. lib. 6. V. t. Philos. *Diogenes videns aliquando adolescentulum effeminarı: Non pudet, ait, deterrui quam naturam ipsam de te ipso statuere? Illa enim te virum fecit, tu te cogis mulierem fieri?*

Per idem vestram (amici charissimi) esse me, si hominem superbum, raptorem, & sanguinarium leonem appellem, arguendus?

Prouerb. 28. *Leo rugiens, & ursus esuriens princeps impius super populum pauperem.*

Ecclesi. 4. *Noli esse leo in domo tua, euertens domesticos tuos, & opprimens subiectos tuos.*

Ecclesi. 13. *Venatio leonis onager in eremo, sic & pascuis diuitum sunt pauperes.*

Aut si litigiosum semperque mordentem ac vias aliorum allatrantem, canem dixerō?

Philip. 3. *Videte canes videte malos operarios.*

Apoc. 11. *Foris canes & venefici.*

Vel proximo suo insidias itruentem, vulpem?

Luc. 13. *Dicite vulpi illi, ait Christus de Herode.*

Cant. 2. *Capite mihi vulpes paruulas. Pavidum & tergiversatorem, leporem?*

Prouerb. 30. *Lepusculus plebs inualida, qua in petra subtile suum collocat. Desideriosum & obrusum, asinum? Adulatorem alio calente sudantem, equum sub omni infidente hinnientem?*

Ecclesi. 33. *Quasi equus emissarius, amicus subsannictor sub omni sedente hinnit. Inconstantem, locustam? Suam, gratidam, salacem & se in voluptatum immundarum volutabro volutantem? Hircum, infamie comparem?*

Zachar. 10. *Super hircos visitabo.* Philosophus sane Boetius eos hoc modo nominare non erubescit. Boet.

lib. 4. consprosa 3. Euenit ut quem transformatum
videas, hominem aestimare non possis. Auaritia seruat
narum opum violentus ereptor? Lupi similem dixeris?

* At cani cō-
parabilis.

rox atq; inquietus linguam litigij exercet? * Canis
comparabis. Insidiator occultus surripuisse fraudibus
der? Vulpeculis exaquetur. Ira intemperans fremit? In
nis animum gestare credatur. Pavidus ac fugax non
tuenda formidat? * Ceruo similis habetur. Segnes ac
pidus torpet? * Asinum viuuit. Leuis ac inconstans
permutat? Nihil ab auibus differt. Fœdis immundis
bidinibus immergitur? Sordida suis voluptate detinetur.

* Alias Cer-
uis.

* Poeticè di-
ctum (asinū
viuit) & ex-
ponit verus
Commēta-
tor, id est, a-
sinus.

D. Chrysof. homil. 12. in Genes. Sacra Scriptura
rum nomine aliquos homines propter affectiones inter-
bantes vocat.

Anton Codrus Vreccus serm. 1 qui est de Metamor-
phosi humana; In belluas, inquit, hominem mutat
simus, cum deserta ratione irrationalem sumit appetitum.

Hier. 5. Equi amatores, & emissarij facti sunt: unus
quisq; ad uxorem proximi sui hinniebat.

Matt. 3. Progenies viperarum, &c.

Aul. Gell. lib. 19. noct. c. 2. Ista voluptates duæ, gub-
atq; tactus, id est libidines in cibos, atq; in Venere pro-
ga, solæ sunt hominibus communes cum bestiis, & idcirco
in pecudum ferorumq; animalium numero habetur quis
quis est his ferinis voluptatibus prauinctus.

Terent. in Eunucho, act. 2. Scen. 1. Adeo homines
immutari ex amore, ut non cognoscas eundem esse.

Baptista Mantuanus elegia contra amorem ad
gismundum Gonzagam:

Fit pecus omnis amans dum pro ratione libido

Iudicium nutu temperat omne suo.

Quisquis enim viuuit sine lumine mentis & visu

Fert hominis vultus, ingeniumq; fera.

Est pecus, & fallax, hominem mentitur imago.

Testis opus melior, veridicumq; magis.

Anser aquis gaudet: Syluis aper, aëre Falco;

Legibus humanum consilioq; genus.

Idem ibid. paulo post:

Qui partim sensu, partim ratione feruntur,

Nec viuunt totos cum pietate dies:

Hi sunt Centauri Minotauriq; biformes,

Monstra, quibus duplex ambiguumq; genus.

Quid aliud Diogenes Philosophus acutissimus in-
dicare voluit, cum lucernâ coram omni populo in fo-
ro tempore meridiano lumine suo hominem sibi pla-
centem quæretet, simulque hæc verba pronuntiaret:
Hominem quero, hominem quero?

Diog. Laert. lib. 6. vit. Vel cum omnes aduenientes
baculo abigeret postquam sæpè clamasset *Heus homi-
nes, dicens: Homines, non purgamenta vocari.* Quid in-
quam hoc voluit aliud, quam vitijs laborantes nullo
modo homines esse, quamuis speciem humanam refe-
rant? Bonius apud Cic. lib. off.

Vos etenim iuuenes animos geritis muliebres,

*Illaq; virgo viri (de Coelia loquitur, de cuius virtute
in Ascula Tit. Liu. Decad 1 lib 2.)*

Non omne apparet verè & proprie est id quod ap-
paret. Tritemium marinarum vela propterea nõ sunt
nigra; quod in litore frantibus talia videantur; * nec
remi idè contracti vel incuruati sunt, quod partim a-
quis immeriti, partim non: nec poma idcirco maiora
sunt, quod talia oblique in speculo aspecta videantur:
nec sol tam exiguus est vt apparet, nec in cursu suo ad-
eò tardi gradus vt videtur. Omne splendescens non est
aurum, ita nec hominem referentes, tales sunt.

* Sen. lib. 3.
nat. quæst.

Gen. 27. Jacob erat Jacob, non Esau, licet vestimen-
tis eius indutus esset, collumq; ipsius hircina pelle ob-
ductum. Si omnia speciem alicuius referentia idem il-
lud essent, Mantichora Æthiopiæ foret homo, vt quæ
faciem & aures habet humanas, &, authore Plinio, vt
homo loquitur.

Plinius lib. 8. cap. 31. *Facie & auriculis hominis, oculis
glaucis.*

Idem lib. 8. c. 30. *Hominum sermones imitari, & Man-
tichoram Æthiopiæ author est Iuba.* Hyena foret homo,
vt quæ vocem habet humanam, nomen hominum ex-
primit, & velut homo vomit.

Plin. lib. 8. cap. 30. *Hyena aiunt sermonem humanum*

inter pastorum stabula assimilare, nomenq; alicuius cere, quem euocatum foras lacerat. Item vomitione minis imitari, ad sollicitandos canes quos inuadit. Syrenes, Satyri, Nymphæ marinæ, & per multi pisces ac Fauci viri & foeminæ eff. nt, siquidem speciem aliquam minimum præ se ferunt. Harpiæ dicerentur puellæ (quarum tamen obscenæ, salaces & rapaces sunt) quoniam speciem habent virginum, & homo piæctus verus effectus. Crocodilus esset homo, nam (vt quidam ait) sic homo; Et simia nota satis simul corpore, spiritu & gestibus hominem referens esset homo. Eamus apud Cicer. lib. i. de natur. Deorum,

*Simia quam similis turpissima bestia nobis
At mores in utroq; dispares.*

Bapt. Mant. Eleg. contra amor. ad Sigism. Gonzag.

*Syrenes, Satyri, Panes, Nymphæq; marina
Et Lamia humani corporis ora ferunt.
Si videas vultus homines vidisse putabis,
Esse feras constat, si intuearis opus.*

Arrianus lib. 4. comment. de Epiet. disput. c. 5. *Nam animi sola forma singula res iudicantur? Quod si ita est, etiam ream quoq; massam dic esse pomum, dic habere pomum odorem, & gustum. Neq; verò externa circumscriptio facta est. Neq; igitur ad hominem constituendum nascus satis est & oculi, sed decreta humana requiruntur. Pariter non omnes purpura, sceptris, Regumque Diadematis ornati semper sunt Reges, nec omnes verarum filiarum personas repræsentantes sunt filia. Etenim Hercules non erat filia, quamuis in eius ornatu corbem & columbam portarit, & instar scæminæ ad pedes Omphali sui petita traxerit. Nec fortis & Achilles, licet in habitu virginis cum filiabus Regis Lycomedis conuersaretur, nec omnis in vestimentis ouium est ouis, sed pauper manet pauper, licet chlamys regia humeros eius ambiat; filia filia, quamuis viri formam induerit. Hercules & Achilles quales sunt tales permanent, lupo manet lupo, quamuis ouina pelle foret amictus. Veniunt ad vos in vestimentis ouium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces. Similiter non omnes, qui speciem humanam referunt,*

Matth. 7.

ferunt, sunt homines; quandoquidem corpus nostrum aliud nihil est quam vestis animæ: eaque si sit animæ rationalis, propria ipsius est conuersio, si verò bestialis, solum est larua, fallaciter imaginem eius, quod nō est, effingens. Corpus nō facit hominem, sed pellis illa interior, quæ est anima rationalis. Vos non estis corpus, sed id solum est vestrum. *ἐν ὅσῳ ἀνθρώπων ὁ ὀρώμενον, id est, non est homo id quod videtur ait Plato.*

D. Ambros. lib. 6 Hexam. c. 7. *Aliud sumus nos, alia sunt nostra alia que circa nos sunt. Nos sumus hoc est anima & mens.*

Simplicius in proœmio Comment. in Epictetum. *Nec corpus animi, neque animum corporis esse partem, neque hominem duobus constare partibus animo & corpore censent. Talis enim est vulgaris homo demersus in materia sordibus, ab eaque oppressus, nihilo magis rationis particeps animal quam brutum, ac verbo potius homo quam re ipsa.*

Ibid. *Verum autem hominem eum esse cuius natura in animo rationis capaci consistat, in primis ostendit Platonis Socrates cum Alcibiade suo disputans.*

Agedum si pellis hæc, aut in veste hac carnea latens (animam nostram puto) est rationalis, sumus homines, nostrumque corpus proprium eius est vestimentum. At si pellis hæc & anima bestialis est, bestia sumus, & corpus præter laruam ludificantem nihil est, vestisque talis animæ impropria & fraudulenta; aut enim eam comprehendit vt deciperet, aut natura tanquam soporata, vel in tenebris, vel nimium festinans (vt fieri a solet) per abusum ei dedit; aut (si natura nihil frustra, nec abusu opinionis operatur) ea se induit, vt probi inde exercitium haberent; vel ad eorum oblectamentum, vt deprauationem bestiarum formâ humanâ rectè creararum, vel hominem bellè bestiarum imitatore, vel bestiam hominem à longè repræsentantem, perlustrarent.

Vt verè aliquis sit homo (maximâ Philosophorum parte teste) rationem habeat oportet; secundum Herodotum, Ciceronem, & Quintilianum, loquendi fa-

Quid requiratur ad verum hominem, & de diuersis metamorphosis.

cultatem. Sed parum id est: nam & Mantichora & Bena quodammodo id præstant. Quid ergo? sententia Lactantij diuinitatis intelligentiam.

Lactant. lib. 1. de ira Dei cap. 12. *Diximus ratiōem sublata, nec sapientiam teneri posse, nec iustitiam, diuinitatis intellectus, quo differimus à beluis, in hoc sol. reperiatur.*

Plutar. tom. 2. in Gryllo: Vlysses loquitur. *Hoc uide, ne improbum sit & violentum, rationem præscribere, quæ notitia Dei carent.* In quo igitur non penitus rationis scintillam residere video, nullum uerbum homine dignum audio, nullum omnino rationis, pietatis, notitiæque Dei (necessaria hominibus indicia) vestigium vel apparentiam cognosco, si hominem esse negauero, iniuria ipsum non afficiam. Si uolent esse, dicam: *Cuiusque non conuerſat deus nec definitum: offendite mihi numisma census.* Porro solum extrinsecus hominem referens, non est hominem: quid hi erunt? *Uiuunt ergo, nec sunt lapides, qui uiuunt meliorem uitam nempe uergetatiuam, ex qua ut nec sint plantæ. Quicumque uitam uergetatiuam uergetatiuam norma superat, aut Deus, aut Angelus, aut hominem, aut belua necessario est. Sed homines male uiuunt non Angeli, multo minus Dij dici possunt.* * *Pietatis inſtitia Principes Dij sunt.*

Matth. 22.

Ibid.

Augustinus
apud Senecam
in Ludo.

Boët. lib. 4. consol. prof. 3. *Uera homines quam prouehere sola probitas potest. Cæterum cum demonstratum sit eos propter improbitatem suam homines non esse, & ob id, quod improprie corpora humana gestent, in eo animam rationabilem & intelligibilem inclusam non habeant, necessario concludendum est eos aliud nihil quam bestias esse socordes.*

Boët. lib. 4. consol. prof. 3. *Necesse est ut quos ab humana conditione deiecit, infra hominis meritum deturbet improbitas.*

Idem ibid. paulò post. *Ita sit, ut qui probitate desierit, cum in diuinam conditionem transire non possit, uertatur in beluam.* Respectu huius itaque Isaias: *Veni & non erat uir. Cur non uir? Quod omni*

homo (inquit S. Hieronymus super hæc verba) imagi-
nem Dei deserens, bestiis & serpentibus similem se
reddat. Quis nescit, hac de causa Ieremiam Ierosoly-
mam populo plenam solam & desertam mirari? Quo-
modo sedet sola ciuitas plena populo? Quomodo tu Pro-
pheta loqueris? Ergone tristitia rationem tuam sub-
merfit? Si plena populo, quomodo sola? Si sola, quomodo
plena populo? Aut sola, aut plena. Num Propheram pu-
tatis Diogenisare voluisse querulosè dicens, facies &
corpora humana esse sat multa, sed ne vnum quidem
hominem verum, ne vnum rationalem, ne vnum
pium, ne vnum religiosum? Omnes declinauerunt simul
inutiles facti sunt, non est qui faciat bonum, non est usque
ad vnum: Sic erit & sola & plena. Plena, sed bestiis in
forma humana, & sola quoque ne vnum hominem
bonum vel paucissimos continens. Si ita est; Sanè Pro-
pheta malè viuentes non magis quam nos homines
æstimat. Eadem consideratione Scriptura sacra fre-
quentissimè quosdam lupos, quosdam canes, porcos,
aliisque nominibus appellat.

Thren. 1.

Sola nunc
quæ olim
plena.

Psal. 3.

Isa. 11. *Habitabit lupo cum agno.* Vide Doctorem Ly-
zanum in illud.

Isa. 59. *Canes multi non valentes latrare.*

Daniel. 7. *Ecce bestia alia similis vriso, cui dictum est,
surge comede carnes plurimas.*

Ibid. *Et ecce alia bestia quasi pardus, & alas habebat
quasi auis.*

Matth. 7. *Attendite à falsis Prophetis qui veniunt ad
vos in vestimentis ouium, intrinsecus autem sunt lupi ra-
paces.*

Luc. 13. *Dicite vulpi illi.*

Cant. 2. *Capite mihi vulpes paruulas.*

Act. 20. *Ego scio, quoniam intrabunt post discessionem
meam lupi rapaces in vos, non parcetes gregi. Sunt lupi in
vestimentis ouium vt hæretici.*

Apoc. vlt. *Foris canes.*

Proclus Philosophus Platonius inter cetera præclarè
dicta scribit, multos esse in vita lupos, multos porcos, pluri-
mos alia quadam bruti speciei circumfusos.

Prou. Homo homini lupus.

D. Ignatius Antioch. Episc. in ep. ad Rom. *Di-
via usque ad Romam pugno ad bestias, in mari & in
ra nocte dieque ligatus cum decem leopardis, hoc est
tibus, qui me custodiunt. Quibus & cum benefecere pe-
res sunt. Nunquamne legistis Aristophanem flagiti-
rum a heniensium reprehensione saturatum tantum
eos bestias appellare dicens: In vestro hoc confite-
tanquam bestia & oves sedetis? ἐκκελευσθησθε ὑμῶν
καὶ οὐκ ἔστε.*

*Diogen. Laërt. lib. 6. Et Diogenem Cynicum qua-
dam die hominem diuitem videntem in foro arde-
lantem ouem auream nominare? πρὸς αὐτὸν χερσὶν αὐ-
Plautum in quadam Comedia cum stultis quibusdam
anosus iocantem dicere: Quis has oves huc adiecit? Om-
nes Philosophi Platonici cum hominem bestiam
dici posse sufficere existimarunt, qui ratione prædictæ
rationi repugnantia committit. Idcirco clamare sole-
bant: Procul hinc affectiones bestiales, fugite à ma-
nifici capitales, ne mei ipsius impos fieri cogi-
tatis. Quid hic agitis prædones præstantioris corporis me-
partis deuastatores, qui animæ meæ vincula iniecit
ut ei dominaremini, quæ tamen ad hoc nata est, ut to-
ti mundo imperaret. Nunquamne quicquam (chari-
sim) de hac aurea sententia legistis? Nonne tibi videtur
bestialior bestia, rationem habens, & ratione non utens?*

*Arist. lib. 1. polit. Sicut omnium animalium melior
est homo lege fruens; sic omnium animalium pessimus
lege & iustitia separatus.*

*Beda in sent. Philos. citat. Arist. apophth. lib. 7. Ethic.
Homo bestialiter viuens est centies millesies bestia peior.*

*D. Aug. enumeratis multis vitiis tomo 5. lib. 22. de
Ciuit. cap. 22. Si dimittatur homo viuere ut velit, & fa-
cere quicquid velit, in hac facinora & flagitia qua com-
memoravi, & qua commemorare non potui, vel cuncta
vel multa perueniat.*

*In vitis Philos. 17. Pythagoras hominem voluptua-
tium nihil porco meliorem aestimabat. Nam cum
tempore quodam adolescens quidam in ipsius præ-
sentia*

*D. Fil. Pla-
ta. 1. 1. 1. 1. 1.*

sentia
lofop
quam
tumi
crude
guster
uem g
simili
nem i
meru
omni
(yno
eual
in po
G
In
N
rem i
re int
bus, &
ut bos
homi
celi co
quod
do tra
tura
tes fig
rum r
nis hu
sum r
minu
etiam
te
parce
bie q
qui p
Neur
fines
terra)

sentia

sentia diceret se libentius cum virginibus quam Philosophis conuersari; *Et sues (inquit) libentius in luto, quam in aqua pura versantur.* Minimè putetis (charitimi) meras esse fabulas, quod Poëte dicant Lycaones crudeles infantium necatores, vt eorum sanguinem gustent & in sacrificiis offerant, & homicidas vt louem genialiter excipiant & tentent, cum quibusdam similiter crudelibus infantibus in lupos, & Calistonem in vrsum conuersum fuisse. Nolite opinari Homerum Virgilium, Ouidium, Horatium aliosque per omnia fucos nobis vendidisse dicentes socios Vlyssis (vno Eulycho excepto, qui Vlyssi nuncium referens euaserat) quondam incantationibus veneficæ Circes in porcos conuersos fuisse, Virg. 7. Æneid.

Quos hominum ex facie, Dea sua, potentibus herbis induerat Circe in vultus ac terga ferarum.
Nolite existimare fabulam esse Nabuchodonosorem in bestiam transformatum fuisse, earumque morte integro septennio victitasse. *Eijcient te ab hominibus, & cum bestijs ferisque erit habitatio tua: & fœnum vt bos comedes, & rore coeli infunderis.* Et paulo post. *Ex hominibus abiectus est, & fœnum vt bos comedit, & rore coeli corpus eius infectum est.* Ne mirum vobis videatur quod dicant olim Arcades stagnum quoddam natando traiecisse, ibidemque in lupos conuersos fuisse natura & specie humana plane spoliatos, ac proprietates figurasque luporum acquisuisse, & in desertis istarum regionum bestiis conuixisse, eosque (si ab esu carnis humanæ abstinere potuissent) idem stagnum rursum nouem annorum addito senio tranantes hominum formam & naturam denuo assumpsisse. Nec etiam à veritate alienum esse vobis persuasum habete, eorum aliquos cæteris lupis crudeliores bestiis parentes carnem humanam maxime infantilem rabie quadam certo Lunæ spatio agitati, venatos esse; qui populus maximo numero montes Aruerniæ, Neumentium in Scythia (secundum Herodotum) & fines Borussæ (secundum modernum alium Scriptorem) incolit.

*Pausa. in Arcadi-
cis. Ouid.
1. meta. &
Hecataeus
Milesius
lib. 2. genealogia-
rum. Plu-
tarch. in
Gryllo.
Ouid. 4.
meta.*

*Xenophō
li. 1. de fa-
ctis & di-
ctis So-
cratis.*

*Daniel. 4.
Vide sid.
l. 11. Ety-
m. cap. 4. Et
Varronē
apud Au-
gust. tom.
5. l. 18. ciu.
c. 17. & 18.*

D. Aug. tom. 5. lib. 18. de Ciuit. c. 18. Et nos cum
 in Italia, audiebamus talia de quadam regionis
 partem, ubi stabularias mulieres imbutas huius
 artibus, in caseo dare solere dicebant; quibus veluti
 possent viatoribus unde in iumenta ilico vertentur,
 necessaria quaeque portarent. postquam perfunctis operibus
 ad se redirent: nec tamen in eis mentem fieri
 lem sed rationalem humanamque seruari, sicut Attus

Id habet Apuleius lib. 3. de Asino auferet, aut indicauit aut finxit.
 in libris quos Asini aurei titulo inscripsit, sibi ipsi
 ut accepto veneno, humano animo permanenti, quae
 fieret, aut indicauit aut finxit.

Plautus in Amphitryone vox Sotiae serui.

Nam verum est quod olim

Auditum fabulariter mutatos Atticos in Arcadum
 mines: & sauas belluas.

Mansisse: nec unquam denuo parentibus cognita.

Virg. Eclog. 8. de quibusdam herbis Parnassica
 quens. Hic ego saepe lupum fieri, & se condere syluis.

Merim, saepe animas imis excire sepulchris,

Atque satas alio vidi traducere messes.

Vide Plinium l. 8. cap. 22. ubi negat potuisse fieri.
 Plinius 29. Quamquam homines verti in lupos
 losem dicit esse, tamen narrat ex Euanthio auctore
 ci sententia Arcadas scribere: Ex gente Ancaei quendam
 sorte electum ad stagnum quoddam regionis eius ductum,
 stituque in quercu suspensum, tranare, atque abire in
 tra, transfigurarique in lupum, & cum ceteris eiusdem
 neris congregari per annos nouem, quo in tempore si
 ne se abstinuerit, reuerti ad idem stagnum, & cum
 tauerit effigiem recipere, ad pristinum habitum ad
 uem annorum sensio.

Pompon. Mela lib. 2. Cosmog. Neuis statum singu
 lis tempus est, quo si velint in lupos, iterumque in os, qui
 fuere, mutantur.

Copas qui Olympionica scripsit, Narrat Demar
 ebum Parrasium in sacrificio, quod Arcades Ioui Lyca
 humana etiam cum hostia faciebant, immolati pan
 extra degustasse, & in lupum se conuertisse, eundem decem
 anno restitutum athletica, restitisse in pugillatu, victor
 Olympia reuersum. Omnes haec metamorphoses

animæ externas esse credite, quandoquidem similes vel peiores etiam indies offendatis, lupos, leones, porcos, canes aliaque innumera monstra. Sed hic dilucidior explicatio requiritur.

5. Dixi nunc transformationes has mihi possibiles videri, accidisse, & sæpissime quoque euenire, sed non semper realiter & verè, id est veros homines in veros lupos aliasque veras bestias non mutatas esse.

Homines nullatenus realiter in bestias transfigurari possunt.

D. Aug. tom. 5. lib. 18. ciuit. cap. 18. *Hæc vel falsa sunt, vel tam inuisitata, ut merito non credantur.* Nec secundum corpus solum, nec secundum animam solum, nec secundum utraque simul, licet Poetæ ferè plerique & Apuleius animas rationales manere asserant; corpora dubio procul veras bestiarum effigies assument. Refert enim Ouidius transformatos illos aduenientibus Ulyssis socijs volubili cauda adularos fuisse eos accedere, intellectu rationabili quodammodo cognoscere se quondam tales extitisse.

Apuleius loco supra citato.

Quid. lib. 14. Metam.

*Qua simul attingimus stetimusq; in limine tacti,
Mille lupi, mixtiq; lupis vrsiq; leaq;
Occursu fecero metum, sed nulla timenda,
Nullaq; erat nostro factura in corpore vulnua
Quin etiam blandas mouere per aëra caudas
Nostraq; aduantes comitant vestigia, donec
Excipiunt famula, &c.*

D. Aug. tom. 5. lib. 18. ciuit. c. 18. *Nec tamen in eis mentis fieri bestialem, sed rationalem humanamq; seruare.*
Boet. lib. 4. consol. Metro. 3. *Iam tamen mala remigere, ore pocula traxerant.*

*Iam sues Cerealia
Glande pabula verterant,
Et nihil manet integrum,
Vocæ, corpore perditis,
Sola mens stabilis, super
Monstra, qua patitur gemit.*

Ex paulo post:

*Intus est hominum vigor,
Arce conditus abditus.*

Sed

I.
Corpora
realiter
non sunt
transfor-
mata.

Sed impossibile est anima rationali permanere in eadem materia realiter secundum corpus in bestiam transmutari: Etenim si hæc transmutatio possibilis esset substantialis, vel accidentalis foret; at substantialis quia per hanc noua forma substantialis introduceretur & sic, si prima manet secunda introducta, duæ formæ substantiales specie omnino differentes (nimirum materia lupi & species siue anima hominis) idem corpus informarent, quod falsum est. Pariter, transformatio hæc non est possibilis secundum propria accidentia quia materiam ad certam quandam & determinatam formam disponunt: nam impossibile est materiam secundum vnâ eandem & solam dispositionem diuisis formis proportionatam esse; ergo penitus impossibile est animam intellectu præditam corpori ad formam lupi disposito vniri.

II.
Nec ani-
mæ ratio-
nales.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.

Adde animas rationales manentibus corporibus humanis in animas beluarum transformari non posse, quoniam anima semel ratione & immortalitate dotata nunquam immutatur, quamuis ratione vti interdum obliuiscatur; Et materia per propria sua accidentia ad certam quandam formam disposita, absque forma dispositioni suæ conueniens foret, & talis anima mortalis esset, huiusmodi quæ homines non formaliter, licet materialiter, peccarent; nam mala quidem committerent, sed absque libertate, quæ est forma peccati; itaque tales nec puniendi, nec Sacramentorum, nec vitæ, nec pœnæ æternæ capaces essent. Certè D. Augustinus partes meas defendit, mihi quæ assentitur dicens, transformationes hæc realiter nec secundum corpus, nec animam fieri.

D. Aug lib 18 ciuit. cap. 18. *Non itaq; solum animam, sed nec corpus quidem vlla ratione crediderim demonum arte vel potestate, in membra vel lineamenta bestialia veraciter posse conuerti, sed phantasticum hominis, quod etiam cogitando siue somniando, per verum innumerabilia genera variatur, Et cum corpus non sit, corporum tamen similes, mira celeritate formas capit, sopitis aut oppressis corporeis hominis sensibus ad aliorum sensum nescio quomodo inest.*

ineffabili modo figura corporea posse perducī, nisi secundū aliquot indiuidui accidentia ex causis exteriorib̄ procedentia.

Dan. 4. Quod si Rex Nabuchodonosor dicatur ē societate hominū & proprio regno profligatū fuisse, scē nū inter bestias vt bonē comedisse, ardori solis, ventis, pluuijsq; expositū fuisse, capillos eius velut aquilarū alas, & vngues vt Gryphorū aliarūq; auium creuisse, ex ijsque omnibus facillimē eum bestiam veram fuisse cognosci posse, vt quidam, inter quos & Josephus vt nonnulli volunt, opinati sunt. Si ad hoc probandum probabilia argumenta mihi opponerentur, & primo quidem huiusmodi: Si verē in bestiam transformatus non fuisset, inclusus & ligatus fuisset, nec per campos vagabundus errasset; porrō, si mansisset homo, scēno septem annis vetci, nudus sub ioue frigido viuere, rore cœli tanto tempore infundi non potuisset. Vtremus, bestia vel dentibus, vel cornibus, vel alio modo ei vitam ademissent, aut grauiter vulnerassent.

Bestia siue fera (ait Rupertus) non facile sociarentur illi sine aliqua similitudine. Similiter, sacram Scripturam sep̄ in figurare figuram corporis huius Regis mutaram & reuersam esse: *Figura mea reuersa est ad me*, inquit Rex. Si pergant dicentes eum ad minus quantum ad animam in bestiam conuersum fuisse, quia dictum est: *Cor eius ab humano commutetur, & cor fera datur ei (aut vt Chalc.) Cor eius ab homine mutetur, & mens brui datur illi.* Et Rupertum de hoc tractantem eiusdem opinionis esse dum diceret: *Sic maiores nostri offerunt, quia quando dicit sensum sibi redditum, ostendit non formam amisisse, sed mentem.* Nicephorum quoque si dicant narrare Gregorium Nouæ Cæsareæ a Teuidate Armeniense iniuste apprehensum, & quatuordecim annis fossæ cuidam propter fidem Christi predicatam inclusum precibus suis impetrasse, quatenus Tyrannus omnesq; eius inimici in porcos commutati fuerint, seque ipsos deuorariint, & ijsdem deo effigiem pristinam recuperarint, ac vnanimiter

Obiectio- nes in transformacionis fauorem. Quidam aiunt Iosephū putasse eum versus in bouem. Quasiui diligēter apud Iosephum lib. 10. c. 12. & 3. vbi agit de Nabuchodonosore duobus patre & filio, nihil tamē reperi, vnde suspicor homini impositū. 1. 2. 3. Rupertus lib. 6 de vict. verbi Dei. cap. 29. 4. 1. 2. ad fi.

Rupert. lib. 6 de victoria verbi Dei, c. 29. Niceph. l. 8. c. 35.

*Vinc. in
spec. hist. l.
3.*

ad fidem Domini nostri Jesu Christi conversi fuerunt. Iidem Vincentium Beluacensem referre quosdam cantatrices hominem quendam in asinum transisse, intellectu manente, loquela vero recedente, eundem quod Apuleius sibi contigisse memorat) eundem quod asinum è lacu quodam bibisse, & subito formam humanam recepisse? Sed mihi (nè fallor) numerus satis ad omnia hæc soluenda, sin minus à Patribus tuis ditioribus mutuo accipiemus, nostrisque suppeditabimus.

I.
*Præparaciones ad
soluenda
argumēta.*

Vt itaque hisce omnibus obiectionibus obuiam cedamus, multa notanda sunt. In primis tantum mutationes illas aut à Deo omnia iuste operantis, aut à Diabolo permittente maiestate diuina, aut à phantasia quapam caligine causatas esse: idque duobus modis, vel per nebulam aut mutationem phantasiae inspicitium; vel ex phantasia eius, qui se transformatur in pupam.

II.
*Aug. l. 18.
de Ciuit.
Dei cap. 1.*

Nec ignorandum phantasma hominis (Augustinus auctore) cogitando vel somniando in infinita mutationes quod licet nudatum corpore, formas tamen corporales similes admirabili mobilitate recipiat hominis sensibus oppressis ac sopitis, nescio quo modo ineffabilis figura corporali in sensum aliorum vsque ducatur; ut ut ipsa hominum corpora in alio loco viuentia iaceant, sed nihilominus multo magis quam somno sensus oclusos & ligatos habeant, & phantasia velut corpore induta sub specie animalis in sensu secundum aliquid apparet, & homo reipsa in veritate talis sibi esse videatur, ut ipsi in somno contingere possent, eamque se esse existimaret, ac sarcinam portare, quæ sarcinae (si vera sunt corpora) à diabolis feruntur ad homines hoc modo decipiendos, qui partim vera, partim falsa bestiarum corpora videntur. Nam

*Narrat.
D. Aug. c.
18 lib. 18.
de Ciuit.*

quidam nomine Prestantius narrat aliquando patrem suum in domo propria veneno hoc caseo mixto infectum fuisse, & in lecto quasi dormientem iacuisse, sed nullo modo excitari potuisse. Addit idem eum paucis diebus elapsis quasi experrectum dixisse se equum factum fuisse, & cum alijs bestijs militibus in sacco vi-

Quali
nihil p
seipso
opti
næ Pla
ante r
quasi
propri
me fec
culis &
tum i
randu
muta
sam e
potest
sis, as
tur; n
videri
dere e
ægro
lum tr
satum
suis ve
qui se
mont
viula
ad lo
Lycac
Ne
infig
isse à
verò
diffir
(vt c
perat
depu
seme
tem J
esim

Qualia detulisse, ea que verissima esse vt retulerat, licet nihil præter somnium fuisse ex sumeret. Est & alius de seipso referens se in domo sua de nocte Philosophum optimè sibi norum ante somnum vidisse, ei que doctrinæ Platonice dubia quædam explanasse, quæ paulò ante rogatus etiam resolvere noluerat: cumq; ab illo quæ fuisset quare in alterius domo faceret id quod in propria requisitus denegauerat: non feci (ait ille) sed me fecisse somniaui. Illusio igitur fuit in aspicientis oculis & per imaginem phantasticam vigilantibus exhibitum id quod alter dormiens viderat. Deinde itidem notandum est imaginationem & phantasiam hominis transmutati accidenti aliquo naturali vel supernaturali lesam esse posse, imo proprius visus illius illusionem pati potest, quo adueniente homo se porcum vt socij Vlyssis, asinum vt Apuleius, lupum & Lycaon esse imaginatur; nec solum talem se arbitratur esse, sed & se talem videri putat, eiusq; vt & aspicientium oculi se tales videre credunt. Hęc ita se habere testatur Galenus, dicens ægrotum quendam olim firmiter credidisse se in galium transmutatum fuisse, cum ijsq; continuo conuersatum esse, & cantum illorum addidisse, brachijsque suis velut alis illi canendo corpus collidisse. Sunt & alij qui se in lupos transformatos esse, totaque nocte per montes & vales, agros & deserta discurrere, ac gestus ululatusque luporum imitari putent, morboque illo ad solis ortum vsque affligi, qui Gallicè Lemures vel Lycaones vocantur, Græcè lycanthropi.

Notri temporis author quidam Germanus Poëta insignis scribit quædam ad Ducem Prussiae ductum fuisse à rusticis, quorum pecora deuorasse dicebatur. Is vero fuerat homo aspectu terribilis, nec multum bestia dissimilis, faciem habuerat cicatricibus notatam, quas (vt creditur) canum morsu, in lupum conuersus, acceperat. Iudici alijsque à Principe ad eum examinandum deputatis, dixit hanc transformationem ei bis in anno, semel circa Christi natiuitatem, deinde circa natiuitatem Joannis Baptistæ euenire, ac tunc se omnino ferocem & crudelem fieri, & nescio qua natura vi per syl-
uās

uas diuagari cogi, maximumque horrorem & metum corporis cum inuadere antequam pilis vestiretur astitae formam assumeret. Hisce tanquam certis adhibebatur, sed ut veritatem altius expiscarentur in arce captiuum eum detinuerunt, cumque cultu diligenter attenderent, num aliquando in metam mutaretur, semper tamen in eodem statu, quo eum rem ingressus, eum videbant, si que Comedia huiusmodi est impositus. Vnde patet (inquit Author) ad quod de Lycanthropis dicitur, vel ambiguum, vel fallum cum nihil sit aliud, quam hominum capitolium imaginatio.

Resolutio
Respon-
siones ad
historias
Nicephori
& Viacen-
tij.

Itaque transformati (ut dicitur) in lupos, asinos, quos, porcos, &c. vel incantationibus diabolicis ministerio Angelorum, vel precibus sanctorum eodem modo dici possunt, & etiamnum transmutari hoc modo: aut quod transformati habentes phantasia sibi ipsis se verè tales esse imaginarentur, aut quod phantasia & oculi aspicientium turbati & scinati huiusmodi bestias per illusionem aliquam videre arbitrentur, aut verè subtrahendo, & deinde subtiliter, agiler veros homines occultando, ac verè citè in eorum locum eadem subtilitate veras & reas bestias, aut corpora phantastica in forma beluina supponendo. Et hoc modo Armenius Tyrannus eiusque socij in porcos conuersi esse potuerunt. Et quantum ad secundum, historia Vincentij Belluacensis conuulgisse potuit. Quis enim dubitat diabolum phantasticè tam in forma beluina, quam humana vel angelica apparere posse? Et apparendo in forma asini phantastici (aut habiliter ex alia parte verum quendam alium in locum hominis subtracti reponendo eumque ingrediendo, ut in serpentibus fecit) quis dubitat a sinum illum ratione præditum esse sicuti serpens, de quo dictum est: *Callidior cunctis animantibus terræ, vel ut textus Chaldaicus habet, Sapientior cunctis bestiis agris?*

Genes. 3.

D. Aug. tom. 5. lib. 18. ciuit. cap. 18. *Nec sanè demones naturas creant, si aliquid tale faciunt, de quibus facta ista vertitur quaestio, sed specie tenus, quæ à vero Deo sunt creati*

Phantasia commutant, ut videantur esse quod sunt. Quantum ad Nabuchodonosorem, potest in bestiam corpore tenus conuersus fuisse, vel quod in oculis aspicientium talis per illusionem (si diabolus permittente Deo fecerit) videretur, vel quod potens Dei dextera eum, vt magis credibile est, transformarit, vel quod seipsum ex phantasia læsa bestiam verè existimatic, vel quod veraciter corpus eius successu temporis pilosum factum fuerit, crinesq; velut aquilarum plumæ, & ungues vt vagues auium creuerint, ac pedibus manibusque simul instar bestię ambulauerit, hæcque eum deformem vt bestiam reddiderunt, effigies humana sub hac deformitate latens nihilominus permanebat. Secundum animam quoque dicitur immutatus fuisse, & cor ferinum habuisse, quod vsus rationis ei sublatu & vincitus fuerit, ideoque parum bestię dissimilis fuerit. Opinionem meam hanc Varablus confirmat, qui in locum horum verborum: *Cor eius ab humano commutetur. Et cor fera detur transtulit: Humana ratio eripiatu, & sensus induatur beluinus. Chald. Et mens bruti detur illi.* Et in annotatione numero 28. hoc modo exposuit: *Prinetur sensu humano, mutetur cor eius à corde humano, sic ratione carens.* Quemadmodum enim infans ratione nondum vtens, bestię ferè comparandus est, sed mansuetæ & dulcis, instar agni, naturæ, sic vir perfectam ætatem habès omnibusque vitibus instructus, sicut Nabuchodonosor erat, ratione eius ad tempus ligata aliud propemodum non est quam bestia ferox & crudelis, idque non propriè, sed per similitudinem, & ratione oclusa instar bestiarum appetitus sui in omnia, & maxime duobus è quinque sensibus, nempe tactui & gustui frena laxat, corporisque sui vires nulla obiecti habita exercet. Itidem dici poterit cum cor feræ possedisse, eo quod Deus persuasionem quandam se bestiam esse intellectui eius ingeri permiserit, quodque per illusionem phantasiae suæ læsæ in proprijs oculis sibi bestia videretur esse. Hinc inferri potest nullam transformationem realem hominis in bestiam, aut se-

* Videtur deesse, non hoc modo, vt videatur esse quod non sunt: vel hoc modo; vt non videantur esse, quod sunt.

cundum corpus solum, aut secundum animam solum, aut secundum animam & corpus simul facile credere, non tamen semper negando Deum absolutam potentia facere posse.

D. Aug. lib 8. ciuit. c. 18 tom. 5. *Non itaq; solum corpus, sed nec corpus quidem vlla ratione crediderunt monum arte vel potestate in membra, vel lineamenta stialia veraciter posse conuerti.* Sed argumeta causa Nabuchodonosoris allata ventilemus.

I. **Responso ad quatuor argumenta.** Ad primum itaque respondeo credibiliter eum in loco primum emergente ligatum fuisse, ac deinde exaxatum, & per campos inter bestias errandi potestatum donatum esse; & quia cum continuo in vinculis conuenerant, moribus eius indices vires maiores sumptis videmus enim furiosos eo magis insanire, quo firmius constricti sunt, tum etiam quia sciebant sententiam à Daniele prolatam, nimirum eum per campos erraturum, executioni mandandam esse, sicque eum ligatum non erat opus; præterea quoque per Danielem illius significatum Regem propterea in campis mortentium appetiturum.

II. Ad secundum respondeo multa homini disposito possibilia eidem etiam indisposito, & maxime furioso possibilia esse. Nonne videtis eos cruda deuorare, non incedere, quatuor homines viribus vincere, & quid non Rabies, rabies harmoniæ naturæ tonum immutat, & propemodum bestialem reddit, hinc aliqua delectant eos, à quibus alias summo opere abhorrent. Videtis ne mulierem prægnantem (licet non furiosam) canes, stercorea, cretam, carnemque humanam propter naturæ eclipfin, quam patiuntur, deuorare, quæ sanæ nunquam ederent? Ex hoc aliud contra tertium

III. argumentum nobis teruiens oritur, nempe huiusmodi homines amicitiam & fœdus cū bestiis propter mutuam facinorū similitudinem veram amicitiam matrem inire. Inde est quod canes Cerberus alias ferociores natura vel accidente rabidos non lædant. Eodem modo & Nabuchodonosor verè insensatus cum bestiis

conuersans erat extra omne periculum, cum & ille manibus & pedibus more bestiarum incederet : & quod magis est, Deus eum ab incommodis, vti Danielem inter leones protegeret.

IV. Quantum ad illud, quod scriptura dicat figuram ei fuisse redditam, illo non indicat ei plane subtractam fuisse, sed solummodo quantum ad staturam, colorem aliaque indicia humana vt ungues & capillos. Cumque diceret : *Figura mea reuersa est ad me*, voluit significare se vel erecto corpore iam incedere cepisse, nec amplius pedibus & manibus repere, vel ungues & capillos suos honeste abrasos, corpusque more hominum reuertitum esse, aut crines demptos (qui lineamenta & figuram eius humanam occultauerant,) aut colorem cibo bestiali, ardore solis & pluuijs ob nuditatem suam immitatum se recepisse, ac hominis veri figuram assumpsisse, vel actiones suas bestiales in humanas denovo transformando humanam & regiam viuendi normam assumpsisse. *Non configuratus prioribus ignorantia sue tenebris.* Hæc me concludere iubent Nabuchodonosorem veraciter secundum corpus in bestiam transformatum non fuisse, sed cum semper humanae figuræ speciem representasse, licet accidentia quædam a causis externis procedentia eum hispidum & deformem reddiderint. Sed de hisce transmutationibus abunde occasione hominum porcorum à prodigo pastorum. Expediet nunc aliquid in medium proferre de transmigratione & reuoluentijs à Pythagora somniatis, timens etiam ne quis cogitet, quando dicimus Prodigium egisse custodem hominum porcorum, quod dictum sumus de hominibus habentibus aliquando animas suas in corporibus porcorum, iterumque postea transformari in homines; vel habentibus animas, post mortem migrare in corpora porcorum vt aliam viuam vitam? Existimo, non fore à proposito : quare (vos docti) filum super hoc puncto mihi prolongare permittite, siquid dicenda vtilitate nec delectatione carebunt, equaliter inter nos diuidenda.

Dico igitur sedulo cauendum esse, ne putemus animas

Rupertus
sup.

17.

10.

20.

30.

40.

1. Pet. 1.

De falsa p̄
iingeni
Pythagoræ
ca.

QQQ 2

mas

1. nimas brutorum animantium in corpora humana
 2. migrare, & ijs vitam tribuere, aut animam humanam
 3. ferarum corpora transire, & in ijs viuere posse ac de
 4. sicut olim Pythagoras ille, qui sapius se renatum
 5. delirabat: assererat enim se primò fuisse æthalide
 6. deinde mortem obisse, postea reuixisse, & tempore
 7. iani belli Euphorbum factum fuisse, rursus animam
 exhalasse, eamque in Hermotinum quendam in
 sam esse; mox in Pyrrhum piscatorem delium
 se. illinc exiens in meretricem præstanti forma,
 nomine transiisse, aliquando etiam se panonem
 ac demum Pythagoram. Itaque eius sequaces opi
 nem hanc eius falsam de re nascentia hominum
 credebantur, quam illi *μετεμύχουσι* & *πάλιν γίνονται*
 bant, eosque qui in prima vita humaniter se gesserat
 & honestè in secunda formam humanam & natura
 duere dicebantur. contra autem qui obscenis car
 voluptatibus sese inquinabant in belluas mutantur
 iracundi erant, in feras crudeles & immanes
 luxuriosi forent, bruta quædam & spurca ac im
 animantia renascerentur, ac infinitas id genus inopi
 & inania commenta tanquam veras opiniones sepe
 bantur, de quibus scriptores antiqui fusè admo
 loquuntur. Ouid. lib. 15. metamorph.

Pythagori
 eorum do
 ctrina erro
 rez.

*Morte carent anima, semperq; priore relicta
 Sede, nouis domibus viuunt, habitantq; recepta.
 Ipse ego (nam memini) Troiani tempore belli
 Panthoides Euphorbus eram, cui pectore quondam
 Hæsit in aduerso grauis hasta minoris Atreidæ
 Omnia mutantur, nihil interit, errat, & illuc
 Huc venit, hinc illuc, & quoslibet occupat artem.
 Spiritus equè feris humana in corpora transit
 Inq; feras noster, nec tempore deperit ullo.*

Idem ibidem:

— animam sic semper eandem

Esse sed in varias docco migrare figuras.

Primi Ægyptij id senserunt teste Herodoto. Dioge
 nes Laertius lib. 8. in vita philosophorum de Pythago
 ra. Refert (inquit ille) Heraclides Ponticus Pythagoram

Se dicere solitum, quod fuisset aliquando Æthalides ac Mercurij filius putatus esset, &c. aliquando post Euphorbum venisse, &c. hoc mortuo animam ipsius ingressam in Herminotinum. Et post huius etiam mortem rursus in Pyrrhum piscatorem delium migrasse, deinde factum Pythagoram.

Petrus Crinitus lib. II. de honesta disciplina cap. 3.] Non modo Euphorbum pavonem, Homerum poëtam se fuisse aliquando dicitabat Pythagoras, sed etiam Pyraudem postea, Et mox Callidenam, ac demum prestanti forma meretricem, qua Alce fuerit appellata: Idem ibidem refert hos Laberij poëtae versus.

Et audio mala multa etiam ex bonis
Par illud ut nos olim mutant philosophi,
Et nunc de malo hominem de muliere colubrum
Faciunt, & ex diuersis diuersa alia.

Plotius philosoph. lib. de suo cuiusque genio differens de animi metamorphosi.] Quicumque inquit humanam proprietatem seruarunt, iterum & ipsi homines resuscitantur, qui autem ad sensum defecerunt, bruta quidem & stolidi animantia redeunt; sed ita tamen, ut qui & eam adiecerint fera existant & pro ipsa inter se differentia differant, qui vero in libidine & voluptatibus vitam egerrunt, salacia, voluptaria animalia reuertuntur. & ibidem: aut quosdam, plantas resurgere: quosdam animalia muscas, quosdam aquilas, quosdam alites alta semper petentes. Et post: Qui virtutem uertem civilem assequutus est, homo reuertitur; qui minimè adeptus, in inciuile aliquod animal ut aprum, & in alia eiusmodi se transformat. Platonem etiam aliquid tale tenuit. Huc spectat & illud Virg. Æneid. 6.

Rursus & incipiant in corpora uelle reuerti.

Tertull. apologetico contra gentes, Meminit huius erroris Pythagorici, ubi etiam habet partem uersuum superiorum ex Laberio Lucianus in dialogo Gallii & Mycilli irridet.] D Ambrosius quoque lib. de fide & correctione ca. penultimo & ultimo irridet dicens:] Neque enim mirum debet uideri, quod creditis vos in bestias posse mutari, qui bestias adoratis.

Origines similiter lib. de principijs animam etiam

QQQ 3 & 200

& angelum & dæmonem pro magnitudine negligentiæ
& stultitiæ Jumentum posse fieri deliravit.

Vide D. Hieronymum ad Auitum, & in expositione
fidei ad Damasum. Epiphanius in epist. ad Joannem
rosolymitanum episcopum.

Cauendum nobis est (vt antè dixi) diligenter, ne
suis h' opinionib. imbuamur; si enim hæc vera esse
bonorum animæ felicitate non frueretur, quia in
petuo essent timore, ne progressu temporis ad coram
miserum & ærumosum redirent. Improbi autem
iniqui iniquiores euaderent, inducti hac opinione
re vt eorum animæ in corpus aliud atque aliud de
migrarent, vbi degere & pœnitentiam agere possent.
Cum autem hominem belluam voco, non eum fieri
pello, quod natura sit bellua, aut reali metamorphosi
& transfiguratione aut palingenese Pythagorica
quaquam: sed propter imitationem, non proprie
metaphoricè & per similitudinem [vt cor fera dicitur].
Quia nimirum in actionibus suis & moribus, magis
obtemperat affectibus carnalibus, magis patitur
sensuum quam rationis, belluino corpori magis
quam animæ rationali obsequitur, præsertim cum
nereis voluptatibus, & effrenatæ libidini indulget.
(vt ait Aristoteles) actiones huiusmodi carnales, sunt
meræ actiones belluarum non hominum. Omnes peccatores
bestiæ vocantur modo vnius speciei, modo aliter
terius, prout eorum actiones brutorum animalium
huius aut illius generis actionibus maximè erant con
formes; vel pro vt ratione destituti, aut ea vt nolentes
vitia quadam, & mores bestiarum naturales imitantur.
tunc enim homo non amplius homo vocari potest, nisi
si equiuocè, licet centum vultus humanos induat. Bo
etius metro. 3. lib. 4. de consol.

Hæc venena potentius

Detrahunt hominem sibi

*Dira * quo penitus meant.*

Nec nocentia corpori

Mentis vulnere feriunt.

O quam multi sunt (pro dolor) bestię in hoc mundo

Dan. 4.

*In Alexan.
Gre.*

*(Qua) for
tè melius.*

do, si bestia omnes censendi sunt, qui ratione ista ca-
rent, aut si habent, eam ducem non sequuntur, sed ea
abutuntur. quam multi lupi erunt, propter grassatio-
nes & latrocinia. quot porci, propter immundam &
spurcam libidinem, & sic de caeteris.

6. Hoc praeterea addo, Improbum hominem non
tantum semel bestiam huius aut illius generis esse re-
putandum, sed etiam toties belluinam naturam induere
& ab humana recedere, quoties ab ipso peccata com-
mittuntur. Toties bellua est quoties peccat. *Facies pec-
catorum sumit* ait propheta. peccatorem vocabo Hy-
dram herculeam capita habentem & pullulantia. Chi-
marum eum esse dicam peiorem quam fuit illa Belle-
rophontis, quae caput habebat Leonis, ignemque &
flammas euomit, media parte referebat captam &
cauda draconem. *Belluam multorum capitum* eum ap-
pellabo, & bestiam, quae in Apocalypsi fusa admodum
describitur, quae septem habet capita, decem cornua, si
septem peccata mortalia ab eo commissa esse animad-
uerto, si audeat mandata Dei in decalogo comprae-
sa transgredi, & ea peccatis & delictis suis veluti corni-
bus quibusdam, petere & violare. *Vidi de mari bestiam*
ascendentem, habentem capita septem & cornua decem, &
super cornua eius decem duodecimata, & super capita eius
nomina blasphemia; & bestia, qua uidi. similis erat par-
do, & pedes eius sicut ursi, & os eius sicut os leonis, &c. Et
uidi unum de capitibus eius quasi occisum in mortem, &
plaga mortis eius curata est. Homo, inquam, a me voca-
bitur bellua, cum in ipso vitia esse conspicio, quae bel-
luarum sunt propria, & ab hominis dignitate & excel-
lentia aliena? Immo tunc, dicam magis bestiam esse
quam ipsa bellua. *Homo bestialiter uiuens est ceties mil-*
lia bestia peior, inquit venerabilis Beda. Tum, quia si
omnia brutorum animatum genera percurramus, in-
ueniemus tantum communiter in vno genere vnum
vitiu peculiare, cui maxime sit deditum: Lupi a graf-
sationibus & latrocinijs abstinere non possunt; in leo-
pe superbam quandam ferociam videmus; in tigribus
mansuetam sauitiam; in vulpe astutiam; in apro

Psal. 51.

*Cassianus
lib. de In-
carnat.*

*Horat. lib. 1.
epist. 1. ad
Mecenate.*

Apoc. 13.

*Loco supra
citato.*

furiosam atrocitatem; simia ineptijs & stultis gestulationibus gaudet; sues sordibus se inquinant & ac immundas spurcitias amant; equi salaces sunt libidine exardescunt; sed vno in homine sapientia omnia hæc vitia regnant ac dominantur, in eo quod quam in Epitome quadam comprehensa simul describuntur.

II.

Deinde quia bruta animantia habent à natura brutum, vt ad hæc vitia ita sint propensa ac pronas, vt ijs declinare nequeant, sed impetu quodam natura ad ea ferantur. quanquam hæc talia propriè non tententur aut censentur vitia in belluis. Lupo in furore vt sit prædator & latro; leoni, vt & truculētus cum perbia quadam; vulpi, vt sit astutus & callidus; prope sit furiosè atrox; simia vt sit ineptijs suis ridiculata; vt sint immundi; equis vt sint salaces. Nec in animalibus istis quidem situm est ista vitare, at homines sponte sua ac voluntate in vitia labuntur ac ijs se semetipsos impant, atq; ita à naturæ suæ excellentia ac generositate degenerant. Illi à peccato & vitijs, si volunt, possunt immunes; liberum enim habent arbitrium & gratia Dei auxiliatricem. itaque in hominibus vitiosa labuntur, quia spontè & voluntate libera fiunt, & contra Dei mandatū, cui parere & obtemperare debent & possunt. Annon iure ergo (carissimi) homines peccatores suos, esse dico, quales propter peccata merentur vocari? Licet quibusdam audacius, quam par est, loqui videbor, nolo tamen vos nescire (ne forte quæ à me dicta sunt aliquis in malam partem rapiat) veteres auctores multo & asperius loquutos esse: Apuleius Platonius & Pythagoricus quosdam asinos aureos vocat. Et Cleantes (vt est apud Volaterranum) dicere ausus est hominem illiteratum & belluam forma tantum & specie inter se differre: Et Diogenes diuitem indoctum appellare solebat ouem vellere aureo onustam. Edoctus Budeus litterarum ignaros semiferas vocat. Similiter Genebrardus in secundo lib. Cosmographiæ, circa annum Christi 899. monstrum fuisse inuentum habens caput canis & reliqua membra hominis, significat

Ignari bestia vocantur.

Volat. li. 2. tit. de stult. Diog Laert. lib. 6. vit. in Diogene.

Bud lib de inst Andrio. Geneb li. 2. Chronol

scare
mine
strum
dest
stias.
mih
cos.
mori
nomi
diunt
gusta
curru
nales
peti
viue
L
nife
mest
agno
pres
temp
nit.
que
a se
mini
nim
Si
se vi
ac m
stra
D
esse
poli
octo
sequ
luti
ben
sua

scire volens illius temporis statum miserum, & homines tunc iudicio & doctrina caruisse, per monstrum illud intelligebat homines iudicio & prudentia destitutos. Cur non igitur viros male moratos bestias appellare potero? cum ipsa Christi autoritas mihi astipuletur, ipsiusque dicto nitatur: *Vt pasceret porcos.* Et maiore quidem cum ratione hominem vita & moribus improbum, quam indoctum virum bestiam nominaverō. nam multa sunt plerunque, quæ impediunt, ne quis doctus euadat; ingenium tardum, res angusta domi, egestas & occasiones aliæ infinitæ quæ occurrunt: nihil autem impedit, quominus simus rationales. nam natura nobis rationem vna cum anima impertit; eademque cum nutricis lacte quasi docet bene vivere.

D. Chrysof. tom. 2. homil. 14. in cap. 7. Matth. *Manifestum est secundum naturam nobis esse virtutem: domestico siquidem magisterio omnia, quæ facere debemus, agnoscimus, & impossibile omnibus nobis est ad ignorantiam præsidium aliquando confugere.* Quod si rationi non obtemperamus, nec sapiēter vitam instituis, hoc evenit, quia naturæ donum nobis datum negligimus, eoque uti nolimus, quod de indoctis dici non potest, qui a se doctrinam non arcent, quam quidem natura nemini à teneris (ut aiunt) vnguiculis indulget: *Nemo enim nascitur artifex.*

Si verba nostra hactenus aspera nimis & acerba esse videntur, mitioribus paulò & mollioribus utemur res similes ac magis blandè loquemur, sed à metamorphosi nostra non recedamus.

Peccatoles sunt Androgynis.

Dicamus igitur eos, quos antea bestias vocauimus, esse saltem similes Hermaphroditis, qui utroque sexu pollent; aut illi, qui inuentus fuit in campo romano octo annos natus, de quo mentionem facit Iulius Obsequens cap. 94. de prodigijs. Nam si tales viri disoluti, flagitijsque & sceleribus cooperti formam habent hominis; certè in vita & moribus bestia meretur, homines sunt exterius, bestia interior omnique.

Ut iumentum factum apud Psal.

QQQ5

ratio

Iul. Obsequens. ratione destituti. Homines & iumenta; partim homines, partim bruta animalia, ut olim acteones, centaures, minotauri, egipani non à mulis differunt, quipartim asini, partim equi sunt; non gryphis sunt abbeles, anteriore parte referentibus aquilam, posteriorem leonem; aut sunt sicut sirenes ore & pube tenues, reliqua parte corporis pisces. Sunt veluti Lyæthropi, sicut qualis erat Nabuchodonosor, qui naturam humanam non exuunt, tamè actiones humanam belluinæ sunt profus, & belluarum more viuunt.

Raphael. Volat. l. 8. Geograph. tit. Epirus. Albert. Mag. in c. 8. Luc. Monstra sunt inter homines, ut porci (secundum bertum Magnum) inter bruta animalia. Virg. 6. Æneid.

— *mistumque genus prolesque biformis*
Minotaurus inest

Baptista Mantuanus elegia contra amorem ad gismundum Gonzagam.

— *Qui partim sensu partim ratione fruuntur.*
Nec viuunt totos cum pietate dies.

Hi sunt Centauri, Minotauriq; biformes,
Monstra quibus duplex, ambiguumq; genus.

Ouid. lib. 4. tristium eleg. 6.

Sphingaq; & harpyas serpentigerasq; gigantes.
Centimanumq; Gygen, semibouumq; virum

Concludamus ergo eos homines esse appellandos, quod sint rationales creaturæ, & belluas quia nimis carnalibus voluptatibus indulgeant, nimis ventribus bedientes sunt: ut pasceret porcos, ut pasceret porcos.

Qui peccatores si miles sint porcis. 8. Animaduerte quæso, quam audacter & doctè uator noster hic loquitur, quam multa paucis complectatur; perpende, quam sint significatiua eius uerba, quomodo sub vna voce myriadem comprehendat peccatorum; sic enim improbi homines vocantur propter varia peccata, quæ committunt, peccatores nominantur.

Ælianus lib. 1. variarum historiarum cap. 17. Narratur inter res prodigiosas, quod currus olim quatuor habens rotas ita subtiliter fuerit fabricatus, ut sub mulce

muscæ alis posset abscondi; & turemem apiculæ alis velatam fuisse. & coopertam; nec non Iliadem Homerii in nucis putamine compræhensam & inclusam fuisse. admirabilia quidem auditu hæc sunt. Ecce tamen, quod admirabilius est, vox hæc vnica porcus, vniuersum fere mundum in se compræhendit, vti cælum, elementa omnia complectitur. quotquot enim peccatores sunt, tot etiam existimare debes esse porcos & suos. qui frendit, fremit, cui præ rabie rumpuntur ilia, dum viros bonos aspicit, cum eos bono suo exemplo alios instruere videt, & de honestis ac sanctis rebus loqui, qualis ille demum quæso nominandus? qualis censendus? annon iure porcus? cum suauem halitum & odorem pati & sufferre non potest huiusmodi violarum & thymiamatum vt heri diximus.

Sub nomine porcus plerique peccatores comprehenduntur.

2. Corinth. 2. *Christi bonus odor sumus, alijs odor mortis in mortem.*

Genes. 27. *Ecce odor filij mei, sicut odor agri pleni, cui benedixit Dominus.*

II.

Qui irascitur, qui furore ardet ac fremit, cum quis peccata eius inspicit & considerat, nonne similis est leophae, quæ horrendam vocem & clamorem edit, cum quis lepram suam visitat, tangit & digitis palpat, vt eam sanare possit?

Si quis sit, qui in cõcionatorem debacchatur, quia cum verbis asperis & salutaribus vulnerat, quoniam vicus suum scalpro linguæ artificiosè acuminato pupugit. Si quis sit, qui venatorem suum irritat & agredi audeat, & si quis cum vitæ dispendio & iactura de eo vindictam sumere paratus est, a quo semel fuerit ad iram accensus & irritatus, illumne talem iure aprium furiosum existimabimus? Qui dormit in peccatorum suorum sordibus, nimium confidens in misericordia diuina; atque ita è somno excitari non potest, qui semper in dextrum latus incumbit & nunquam se voluit & vertit ad sinistrum, nunquam ad feram Dei iustitiam oculos conuertit, & ne aperit quidem, vt eam contempletur, vt a peccatis resurgat, & penitentiam delictorum agat. Nonne sus est me-

III. De odio veritatis diximus to. i. horum sermonum

IV.

183

v. *Sus, de quo Plinius loquitur, qui dum dormit, dicitur in latus dextrum incumbit, quam in sinistrum? Ius animam nulla vis, nulla ratio scintillam aliquam amoris diuini possit accendere, annon sus erat stultus & stupidus? Rude & bairdum animal, cum nullam liam cantilenam præter grunitum suum possit edere.*

v. *Si qui sunt, qui nunquam sua sorte contenti, nunquam equo animo & grato accipiant ea, quæ uina benignitas ijs indulget & largitur; qui nunquam quiescunt in uoluntate & decreto DEI. (cuiusmodi olim erant Israhelitæ, qui semper murmurabant contra Deum, aliquando propter sepulchra, quandoque quia nihil nisi manna habebant, quo vescerentur, inde propter amaritudinem aquarum.) Si qui sunt qui proximos suos mordent continuè ac calumniant, lancinant atque ita quasi semper murmurant & graniunt, an non illi fues? qui ante cibum, post cibum, euntes redeuntes, dormientes vigilantes, apud amicos apud inimicos, ubicunque denique sint, ita semper contra uicinos murmurant, & de ijs malè loquuntur & ita eundem semper grunitum edunt, annon merito porci uocantur?*

Psal. 58. Si non fuerint satiati & murmurabunt.

Exod. 14. Forsitan non erunt sepulchra in Ægypto, si uulisti nos ut moreremur in solitudine.

Ecclesiast. 29. Pascet & potabit ingratos, & ad uicamarā audiet ab ijs.

Exod. 15. Ad aquas marath. Quid bibemus?

Exod. 15. Utinam mortui essemus per manum domini in terra Ægypti, quando sedebamus super ollas carnis &c. in deserto. Syn hoc famelici dixerunt.

Exod. 17. In raphidim sitis impatientes se, liberos, ac iumenta sua siti occidi clamitant.

Num. 11. Nihil nisi Man uident oculi nostri. Recordamur piscium, quos comedebamus in Ægypto gratis.

Num. 13. Terram Chanaan nolunt ingredi metu gigantes.

Num.

Num. 16. Chore &c. alijq; filiorum Israel 250. viri
 proceres synagoga & qui tempore concilij per nomina vo-
 cabantur &c. remurmuratores.

Matth 20. Murmurant aduersum patrem familias.

VII.

Act. 6. Murmur graecorum. Qui quo plura à Deo be-
 neficia accipit, eò magis ingratus est & minus bona o-
 pera facit, annon sus dici potest? Qui quo obesior est,
 quo magis saturatur & impletur, eo pigrior fit, eo ma-
 gis somno indulget & minus lactis habet, fidenter di-
 cam eum verè suem. O vilem porcum: qui semper Dei
 donis & beneficijs fruitur, & tamen in pectore gestat
 animum ingratum, nec dignatur vel semel oculos aut
 animum ad Deum leuare & extollere, vt ei meritas
 gratias agat, sed omnia purat sibi virtute, labore, aut
 meritis suis acquiri.

Aristos.
 li. 5. c. 8.

VIII.

Isaia 2. Non respexit ad Dominum, qui fecit illum (in-
 quit in corde suo:) Manus nostra excelsa. & non Domi-
 nu: fecit hac omnia.

Isaia 22.
 Deut. 32.

Ezech. 29. Meus est fluius, & ego feci memetipsum.

Annon seropha dicendus, qui semper auidè glan-
 des deuorat. (id est, Dei donis vtitur, & fruitur) nec in-
 terea curat sursum aspicere & eum intueri, qui eas de-
 iicit ac decutit, qui nullum deniq; grati animi signum
 ostendit?

Qui tam superbus, ferox & arrogans est, postquam
 vi vinia exsecta fuerint, quam santea, qui omnes suos
 nobiles è vita sublatos videt, qui ciuitates prouincias
 morte tot virorum fortium debilitatas conspicit, nec
 tamen ferociam & arrogantiam deponit (recordami-
 ni illius viri auditores qui dixit castratam morte A-
 fricani tempub.) annon talis verè aper est. Pulcherrimi
 quoque viri tui in pralio cadent. Singularis quidem fe-
 rus, singularis ferus est, qui eneruatus & castratus dif-
 ficulter aut nunquam cicurari possit & mansuescieri, vt
 ait Arist.

IX.
 Quintil.
 refert l. 8.
 Instit. c. 6.
 pro sordi-
 da meta-
 phor. post
 Cicer. in
 orat
 Isaia. 3.
 Arist. lib.

Qui semper ardet fæda libidine instar serophæ sa-
 lacis: qui in amore ferox est (sicut olim David in V-
 riam postquam Bethsabeæ amore captus erat) & riu-
 lem suum ad monomachiam & duellum prouocat, &

6. hist. a.
 nim. c. 8.
 X.
 2. Reg. 12.

cum

cum eo in eodem campo se includit, ut vincatur et occidatur, ut occidat aut moriatur, qui que furor percussit socium suum inuadit, nonne furiosus aper est? qui raret, cui stant comæ, qui sæuit & insanit, visio riuus qui impatientia terram pedibus pulsat, fremit, stridit, annon meritò sæuus ac truculentus aper vocitatus?

Arist. lib. 6. hist. animal. cap. 18. *Apri (inquit) tempore coitus acerrimè sæuiunt, &c. Pugnant adeo acriter certant grege relicto, ut sepe nùmero mortem uterque aduersus se obeat.*

XI.

Qui hodie lauatur & supra niuem (ut ait Psal. m. dealbatur hiemalem in baptismo aut pœnitentiæ lacrimis & lachrymis, & cras ad vetera peccata redit & corpus simul ac animam iisdem sordibus peccatorum puluit, nonne iure immundum suæm nominabo? qui mulatque lauatur denuo in volutabrum irruit.

2. Pet. 2. *Canis reuersus ad vomitum & sus lotus in volutabro luti.*

Cant. 5. *Expoliasti me tunica mea, quomodo induam illam? laui pedes meos quomodo inquinabo illos?*

Luc. 11. *Cum immundus spiritus exierit de homine, perambulabit per loca in aquosa, quarens requiem, & non inueniens dicit: Reuertar in domum meam unde exiui. Et cum venerit, inuenit eam scopis mundatam, & ornata. Tunc vadit & assumit septem alios spiritus nequiores se, & ingressi habitant ibi, & sunt nouissima hominis illius peiora prioribus.*

XII.

Quem video comitantē funus cum fletu & lachrymis, illoque sepulto mortis immemorem, redentem lætum, hilarem & iisdem voluptatibus, quibus antea indulgentem conspicio, an falsò à me porcus vocabitur simile faciens? cuius dum lanio socium iugulat, socij clamore excitatus & commotus accurrit, quo cessante discedit, ac si nihil vidisset.

XIII.

D. Aug. serm. ad fratres in Eremito.] *Quem animaduertit non orare pro mortuis, qui Lazarum pro foribus suis gementem intueri non dignatur, nedum fame periclitanti opem ferre, an falsò talem virum porco peiorem esse dicam? qui ut videmus ad clamorem filium*

miliū sui accūrit, vt auxiliū ferat. Ite nūc iudicantes rectene peccatores porcos vocitem, cum præsertim in quā plūtimis illis sint conformes?

Præterea (vt omittam internam illam similitudinē, quæ est inter membra interiora porci & hominis) nonne iure porcus etiā hac ratione dici possit, quod semper animum, & oculos in terram defixos habeat & nūquam rectam illam & pyramidalem corporis formam intueatur & cōsiderat. quæ monet eum, vt animum & oculos ad cælū & cælestia erigat extollatq; non in terram & terrena defigat. Et credibile quidem est diuinū illum architectum hac de causa homini talem formam dedisse, vt cælestia commodius videre posset, & ad ea neglectis rebus caducis aspiraret.

Arist. lib. 16 de animal. *Homo inter omnia animantia habet figuram rectilinearem.*

Cic. de legibus. *Figuram corporisabilem & aptam ingenio humano dedit. Nam cum ceteros animantes abiecit ad pastum, solum hominem erexit, & ad cæli quasi cognationis domicilijq; conspectum pristini excitauit, tamen speciem ita formauit oris, ut in ea penitus reconditos mores effingeret.*

Quid. lib. 1. Metamorph.

Pronaq; cum spectent animalia cætera terram,

Os homini sublime dedit, cælumq; videre

iussit, & erectos ad sidera tollere vultus.

Boet. lib. 5. consol. metto. 5.

— varijs videas licet omnia discrepare formis,

Prona tamen facies hebetes valet ingratiare sensus:

Vnica gens hominum celsum leuat altius cacumē,

Atq; leuis recto stat corpore, despiciitq; terras.

Hac (nisi terrenus male desipis) admonet figura,

Qui recto cælum vultu petis, exerisq; frontem

In sublime seras animum quoq; ne grauat a pessum

Inferior sidat mens corpore celsius leuato.

Ecclel. 7. *Inueni quod Deus fecit hominem rectum. Idcirco videlicet (vt Boetius insinuat loco iam citato) vt intelligeret homo, hominis esse sursum erigere animum, non ad terrena prostiruere. Idcirco etiam Græci hominem*

XIV.

minem ἀνθρώπων vocant (nomen formæ conueniens quod deductum videtur ab ἀνω quod est sursum, ἀνωπών id est tendens; ita hominē ἀνθρώπων vocarūt quod ἀνωπώων, id est sursum tendens, secundum Budeum lib. de contemptu rerum fortuitarum) sed si Platō credimus ἀνθρώπος dictus est quasi ἀνωπώων id est contemplans, & ὀπώει vel opope, id est, vidit quasi rerum, qui vidit, contemplator.

Plato in Cratylo, Merito homo ex omnibus animalibus Anthropolos est nuncupatus, quasi ἀνωπώων, id est contemplans & ὀπώει vel opope id est vidit.

Lactantius lib. de opificio cap. 8. Huic formæ conueniens nomen hoc Anthropolos sursum tendens, quæ sunt sunt sapiens.

Secundum alios ab ἀνω quod est sursum, & ἀντοσπicio id est sursum vergens. Cum ergo formam pyramidalem homini natura tribuerit, videtur velle docere viam, quam tenere debet, & quasi digito ostendere tum corpus eius tum animam sursum tendere debere, & nomen ipsum à græcis ei inditum (sursum tendens) idem docet, & ei eandem quasi viam ostendit. Cur etiam nomen Ierusalem, id est, mater nostra quæ supra est.

Coloss. 3. Quæ sursum sunt querite, non quæ super terram. Hominis igitur officium est adhibere operam, & euidenter innotescat conuersationem eius esse in caelo, eiusque oculos & cogitationes ad Deum esse iacta nec nisi Deum querere & cœlestia, quæ supra sunt.

Psal. 24. Oculi mei semper ad Dominum, ne oculos & cor in sordibus terrenis defigamus, & obijciat illud

Isaia. 29. & de humo audietur eloquium tuum: & erit quasi Pharaonis de terra vox tua, & de humo eloquium tuum multiplicabit.

Hierem. 48. Requieuit Moab in facibus suis. Aut illud Poëtæ. O curua in terras anima cœlestium inanes.

Dico, & repero, diuina negligentes & terrena cogitantes, non homines esse sed serpentes, sed porcos. Tunc

Genes. 3. ram comedes omnibus diebus vitæ tuæ. Verè sues, semper

pet rostito scrutantes terræ viscera. Effodiuntur opes & *Et*
estum est in viscera terra. Nihil nisi aurum & argentum
 laboriosè quærentes, sicut porci radículas.

Ouid. *Et*
 4. *metam.*

Ioan. 3. *Qui de terra est, de terra loquitur,* porci, porci
 meri sunt, qui nunquam cælum aspiciunt eiusq; pro-
 videntia curam habent: quia porcorum proprium (vt
 aiunt Theophylactus & Lactantius) nunquam posse
 ad cælum oculos extollere & ipsum contemplari, nisi
 cum à Porcario & subulco resupinantur & in dorsum
 vertuntur, vt spectaculi nouitate attoniti sileant, &
 obmutescant.

Theoph.
 in 15. cap.
 Luc. Lact.
 lib. 4. in 1. s.
 cap. 17.

Plutarchus Tom 2. moral. Symposiarôn l. 4. quæst.
 5. *De porcorum silentio per resupinationem, conuenit cum*
 Theophylacto.

Ceterum qui vitam transigit in voluptatibus ob-
 scanis & stercore olidioribus (vt olim meretrices illæ
 duæ, quæ vt in epistola hodierna narratur, molestiam
 non paruam Salomoni dederant) quid aliud quæso ni-
 sil sus est qui sordibus vescitur, in ijsq; iacet libentius,
 quam in lecto bene strato & attalicis peripetasmatis
 decorato, aut fragrantibus violis, aliisque id genus flo-
 ribus suaviter oleatibus ornato? Audi Diuum Chry-
 sost. in Ioannem. *Porci sunt (inqui) qui vitam suam co-*
tra libidini & voluptuosa macipant Theophyl. Com-
 ment. in 15. Luc. *Porci sunt qui in luto vilium & mate-*
rialium affectionum voluuntur. Boet. lib. 4. Consol.
 prola 3. *Qui sordibus immundisque libidinibus mergitur,*
sordida suis, id est, porci voluptate detinetur. Hor. lib. 1. ep.
 ad Lollium.

XV.

Sirenium voces, & Circes pocula nosti
Quæ si cum socys stultus cupidusque bibisset,
Sub domina meretrice fuisset turpis & excors.
Vixisset canis immundus, vel amica luto sus.

Propheta, Publicani & peccatores dicuntur hic pa-
 uisse porcos: *Misit eum in villam suam, vt pasceret por-*
cos, vel quia aliorum malitiam approbando fove-
 bant, vel quia simpliciores & fraudis ignaros nequi-
 tiam docebant. Quis nescit tales fuisse Principes pu-
 blicanorum, qui hebraicè *gabbe* vocantur, & per eo-
 rum

Quid sit
 porcos
 pascere, &
 qui pasce-
 re dicantur.

RRR

rum

*Cānin. de
loc. nou. Te-
stam.*

rum porcos Christum intelligere voluisse vel
Publicanos latrunculos subalternos, quos Magi
cōducebant pro coadiutoribus, (hebraicè *gabbarim*
cti) eosque pascebant, quia occasiones iis pa-
bant quæstum faciendi, & artis arcana, ut
dicitur, eos docebant? Et cur non? nam pas-
tores vocantur per excellentiam, nec solum
sceleribus erant cooperti, sed alios quoque com-
pebant, & ad vitia allicebant, (ut heri diximus et
ophylacto.) Eadem ratione, qui publica lupanaria
habentes, ansam & recursum concedunt fornicato-
bus & adulteris; qui benignè domo excipiunt, la-
nes, & grassatores; lenones aut lænæ, qui iuuenes
cent mores impudicos eosque in malitia defendunt
verè sunt pastores porcorum, subulei sunt, pasce-
porcos. Similiter qui procurant ut vicini, alii
fendantur & iniuria afficiantur, quales mundanus
de quibus in libro Sapientiæ fit mentio: *Veni-
mur bonis qua sunt: gaudeamus vino, generoso nolite
exhilareremus, unguentis ungamus, thymiamateque
fumentur vestes Non pratereat nos flos temporis.*

Sap. 2.

Tibul. 1. eleg.

Vidi iam iuuenem prateret cum senior atq.

Marentem stultos praterisse dies.

Crudeles diuisi serpens nouus exiit annos

Forma non vllam fata dedere moram.

Georg. 4.

*Coronemus nos rosis antequam marte sciant. Nullus
pratum sit (aruum genitale inquit Virgilius) quod non
pertranscat luxuria nostra, hic & illic colligamus
res, vbicunque fuerimus lætitiæ signa relinquamus;
pauperem opprimamus, mulieres viduas decipiamus,
vis nostra sit lex nostrarum actionum. Omnes huius
modi homines à dæmone ordinati sunt & constituti
subulci; ut pascant porcos. denique quicumque vitia
& flagitia antedicta perpetrant, aut iis similia, pascent
porcos, porcarii sunt. Talis fuit pastor ingeniosus. ille
poeta Ouidius, qui in lib. de arte amandi ita loquitur*

Si quis in hoc artem populo non nouit amandi,

Me legat. & lecto carmine, doctus, amet.

Caribus Automedon, lentiusq; erat aptus habentis,

Tiphys in amonia puppe magister erat.

Me Venus artificem tenero profecit amori:

Tiphys & Automedon dicar amoris ego.

Et paulo post:

Æacida Chiron ego sum praeceptor amoris,

Vsua opus mouet hoc, vati parere perito.

O egregios pastores? meri me hercule subulci sunt & porcarii, qui talibus illecebris homines alliciunt ad fœdas & immundas carnis voluptates, qui talem escam ijs propinent, vt eos illaqueare possint & sensuum carnalibus affectionibus obedientes reddant. Tales pastores censendi illi sunt, qui imagines impudicas & spectacula lasciuia ante oculos proponunt vt pictores, sculptores. Tales sunt histriones, qui vanis & illecebris cantionibus aures deliniunt & oblectant: in horum numero sunt cupedinarij, qui delicata pulpamenta & delicias popinales faciunt, vt dormiens palatum iritent & homines ad gulam ingluuiemq; prouocent. Inter hos etiam locum tenent, qui suffimenta turthyriam vendunt, vt nares & olfactum voluptate titillent: Sartores, qui indices noua vestium genera conficiunt, & ita artificiosè elaborata, vt multorum malorum saepe sint irritamenta; tam curiosè nouas & pomposas vestimentorum formas excogitant, quam porcarii loca inuestigant radicibus & glandibus conlita, vt voraces & gulosos porcos suos possint saginare obolsque reddere. Intelligitis ne (domini artifices) quæ dico? hæc obiter tantum. nunc progrediamur & ad hæreticos & hæresiarchas deueniamus.

9. Manifestum est esse Satanæ porcarios & porcos eius pascere. *Misit eum in villam, vt pasceret porcos: & misit illos Huguenotas esse eius porcos præsalios, & lutosos ac turpi cæno inquinatos, qui mundati adhuc non sunt à sordibus primi volutabri; id est, originalis peccati (vt Anabaptista) aut si aliquando purgati fuerunt: Sicut greges tonsarum qua ascenderunt de lauacro: in balneo sanguinis preciosi Jesu Christi more Catholico; quia tamen iterum sicut porci in volutabrum a-*

Hæretici
porci, por-
carii hære-
siarchæ.

Tom. 1. ho-
rum serm.
hic ista nos
dicturos
promiseram-
us.

Cat. 4. & 6.
Ephes. 5.

Tit. 3.
Apoc. 1.

Hæretici vt
porci im-
mundi.

Joel 1.

Thren. 4.

Isaia 13.

11.

Carni pro
prij nemiū
dediti.

Calu. lib. 4.
inst. cap. 12.
& 20.

Idem lib. 3.
cap. 4. §. 38.
& lib. 4. c.
12. §. 8.

liud magis cænosum personalium peccatorum intro-
runt, sordibus inhærent putrescentes in iis: (Comp-
truerunt ut iumenta in stercore suo) quia neque volu-
nec possunt lachrymis veræ pænitentia Sacramen-
tis sese mundare; non volunt inquam, quia pœnitentia
Sacramentum contemnunt & reiiciunt; nec po-
sunt quidem, quia extra Ecclesiam nemo ad salutem
pœnitentia Sacramentalis lachrymis potest lauari.

Denigrata, denigrata est super carbones facies eorum
unusquisque ad proximum suum stupebit facies combu-
sta vultus eorum. Utinam porci isti se ipsos in flumine
placido & tranquillo intuerentur, certò mihi fore
persuaderem ut tam essent attoniti videndo profun-
das sordes, quibus animæ eorū inquinatæ sunt, quas
porci ipsi, dum resupinati & in dorsum versi spectant
cæli faciem nunquam antea visam. Quales porci qua-
les porci! quæ immunditia! quæ turpitudine! quales
porcelli porcæ Epicuri! Nā sicut porci non cogitant
nisi de ventre implendo glādibus, radicibus, quiete, po-
tu, pastu & refectioe: sic Hugnotæ in hoc solū sunt
diligentes, ut lautè viuant, voracemq; ventrē saturent.
Nulla seruant ieiunia, non vigilant, nunquam devo-
tionis ergò petegnantur, nunquam orationibus &
abstinentia carnem macerant, non minus quam por-
ci. Loquere nobis placentia & audiemus te: concubant
sibi magistros prurientes auribus. Ministri sui sunt ipso-
rum porcarii, qui ipsos in sordibus istis detinent, eos-
que blandis verbis ad talia alliciunt, nihil ferè loquē-
tes aliud nisi de fide in Christo, de libertate euangeli-
ca. Similes habent labra lactucas: Catholicorū pœnitentia
tam vituperando, ieiunium quadragesimal: in illu-
tum ad exēplum Christi vocando nans id est, imitatio-
nem affectatam prauam & superstitiosam. Docent
eos mera mendacia: dicendo Patres veteres & Eccle-
siæ Doctores orthodoxos errasse, de satisfactione ni-
mis asperè locutos, eorumque immodicam austerita-
tem nullo modo excusari posse? Video quidem (inquit
Calvinus) veterum nonnullos (dicam simpliciter) omnes
ferè quorum libri extant, aut hac in parte lapsos esse, aut

nimum asperè & durè loquutos. Neque verò excusari ullo modo potest, immodica veterum austeritas. Canes (inquit) fame pereunt.

Cæterum si omnes libidinosi, incontinentes, & salaces porci sunt censendi (vt supra diximus in 4. concione parte secunda in tertia expositione verborum *Vt pasceret porcos*) quis magis porcus censendus quam hæreticus, qui non solum ipsemet à continentia & castitate abhorret, sed ne in alijs quidem eam sufferre potest? Similiter qui nihil aliud nisi incontinentiam docet, an non talis porcarius est? qui virginibus sacris, & monachis libertatem indulget, matrimonium contrahendi, vt fecerunt in principio Lutherani quibus Lutherus dux præerat, & exemplo præibat, cum Catharina sua meretrice, mula, & equa gradaria, quæ omnes studio suos Witebergenses vehere solita erat? Et Calvinus ille quid nisi subulcus est, qui lasciuos, impudicos & incontinentes pascit ac nutrit, dicens eos meram tyrannidè exercere, qui Sacerdotibus matrimonium interdicit, legibusque eos astringunt ne possint vxores ducere, vocans Patres sanctos in Concilio Niceno calidam approbantes, homines furiosos & mēte captos? Hæretici, omnesq; eorum sequaces non solum patiuntur monachas consecratas aliosque religiosos matrimonio iungere, sed vt hoc faciant, suadet, imò preloque cogunt, quod & olim Lutherani faciebant potentiores effecti, quorum insolentia cum potentia ita crecebat, vt veteres illos Romanos superarent. Ij enim virginem vestalem in adulterio deprehensam diris affliciebant, viam ipsam sepeliendo, corruptoremq; eius verberibus & virgis vsque ad necē mulctabant. In hoc sane Lutherani cæteri que hæretici peiores ipsis Turcis, qui monachos suos secundum Alcoranum viuentes à matrimonio abstinere, & q; maius est, religiosos Christianos in suis ditionibus commorari sinunt, vt Hierosolymis fratres Franciscanos Observantinos tributarios.

III.
Nimum astuosifacimpudici.

Cochl. ad
ann. 1523.
Calu. ibi. 23
idem lib. de
vera Eccles.
reform. ratione.

Plut. tom. 8.
vit. in Num.
ma.
T. Liu. Dec.
in lib. 2.

Cochlaus in vita Lutheri ad annum 1523. Immo ed
R.R.R. 3. impu-

Impudentiæ processit Lutherus, ut in libro quodam
 ipso Germanicè scripto summis laudibus Leonardus
 Koppen ciuem Torgauensem extulerit, quod non
 virgines nobiles cōsecratas è monasterio quodam
 puerit. Ibidè dicit probos omnes factum illud appo-
 baturus. ipsum vocat raptorem fœlicem & cum Chri-
 sto eum comparat, non sine intolerabili & abominan-
 da blasphemia; verba eius hæc sunt: *Et tu has quibus
 animas è carcere humana Tyrannidis eduxisti, & quibus
 opportunissimo tempore in pascha, quo Christus suorum
 quoq; captiuitatem captiuam duxit. Lutherus etiam
 libertatem concedit maritis, vxoribus renuētibus, ac
 vendendi ancillas. O porcarium! Non profecto mentes
 sunt, qui dixerunt Amalech tanquam imaginem & co-
 figiem quandam hæreticos repræsentare. Nam sic
 ille cum Synagoga dimicabat; sic isti Ecclesiæ Dei bo-
 lum indicunt. nec errarunt qui asseruerunt per Amalech
 intelligendos esse Lutheranos, ob nominis etymolo-
 giam realiter ijs quadrās. nā Amalech significat
 bruta, siue populus lambens. Annō tales sunt Lutherani
 fœciores, viuētes secundum carnē ac sensum animalium.
 Annon Lutherus est semper lambens mulieres? Quod
 de seipso dicere ausus fuit quod nō minus posset viuet
 sine muliere, q̄ sine cibo & potu: *Vt non est* (inquit) *in
 meis viribus situm, ut vir non sim, tam non est etiam mu-
 iuris, ut absq; muliere sim, & fœmina sociari tam non est necesse
 sarium quam edere & bibere. Nihil habet in ore præter
 latrinas, merdas & stercorea, ut ait Cochleus ad annum
 1523. nihil nisi meras spurcitas ex ore euomit, quibus
 lios inficit ac polluit. Et Zuinglius Lutheri socius, co-
 ne verè subulcus fœdus & immūdus fuit iisdem sordibus
 inquinatus, iisdem voluptatibus immundis mœciparatus
 qui in Patænesi sua ad communē Helueticorū civitate
 ait. se estu libidinis, & carnis cupiditatibus sic fuisse accēsum,
 ut carnis libidinosæ studia animo versarit, & in his solis
 omnes cogitationes suas insūperit, hoc meditat⁹ sit, ut
 in eo fuerit. ut carnis furori satisfaceret. Et paulō post
 Carnie ad libidinē calentis estum sic in suo corpore feruere,
 ut huius opera eum coram Ecclesiā infamem reddiderint.**

Luth. tom.
 3. serm. wit.
 reb. fol. 119.
 Et 10. 2. ad
 versus falso
 nominatū
 Episc. ordi.
 nem fol. 326

Fol. 115. Et
 112.

O infan
 Craym
 Hugem
 demoli
 tur) Su
 huiusm
 res & st
 rest, vt
 res, q
 qui sen
 abstin
 bo? A
 præce
 accen
 rem,
 procl
 sentio
 ter ca
 in ijs
 nihil v
 teria, i
 nian?
 stoell
 adalte
 ipsos p
 finen
 action
 res dir
 & hie
 omnia
 ipforu
 maria
 ntes l
 ventus
 ne cog
 therus
 conqu
 eius m
 solib
 Q in

O infamem porcum! Tales fuere Calvinus, Bucerus, Craymerus, Petrus Martyr & eorum similes, qui primi Hugenotarū haras in Gallia & Anglia fundarunt, aris demolitis ac etiā inter Hugenotas facti (vt illi loquuntur) Superintendentes. Credibile est porcos illos, qui huiusmodi habent subulcos, sordidiores, immundiores & stercore oli diiores fore. Quomodo enim fieri potest, vt porci illi sint mundi, cum tales habeant pastores, qui identidem in aures ipsorum sordes instillant: qui semper docent, in homine non magis situm esse, vt abstineat a coitu & carnali copula quam à potu & cibo? Ancastos & continentis putatis discipulos, qui præceptores suos vident adeo lasciuos & libidinis æstu accensos, ac si essent scrophæ salaces, sudantes in venetrem, præterquam quod ad libidinem naturali ter sunt procliuos: Quod ad me attinet, ingenuè dicam quod sentio. Sciat qui in alto mari nauigat nihil vident præter cælum & oceanum: sic qui vixerunt & adhuc viuunt in ijs locis, in quibus porcarij huiusmodi dominantur, nihil viderunt nec vident præter fornicationes, adulteria, incæstus, sacrilegia, in Scotia, vbi hæresis Calviniana viget, ad libidinem se effundunt, ac si regio editio esset imperatum, & octogenarij ipsi vix à stupro & adultero se continere possunt; etiam inter ministros ipsos pauci sunt, qui ab aliorū vxoribus & ancillis abstinent. In Anglia omnia Judicū tribunalia perpetuis actionibus diuortij perturbantur, tot sunt mariti vxores diuittentes, tot contra vxores maritos repudiātes, & hinc vltro citroque tot lites nascuntur, vt subsellia omnia plerunq; litigantium multitudine rumpantur, ipsorumq; Judicium aures obtundantur. Quid de Germania dicam Lutheranismo infecta? omnes ibi inuenies libidinibus flagrantis, deposito omni pudore. Iuuenus supra & facinora perpetrat, qualia olim senes ne cogitare quidem audebāt, ita vt porcarius ipse Lutherus de porcorum suorum procacitate & insolentia conquerens, hanc effrenem ipsorum libidinē ad quam eius monitis & exemplo, fuerunt accensi, non magis cohibere potuerit, quam aquam sistere, rupta catara-

Et a & obturamento quo includebatur. Ob id aliquid
do ipsos arguens, a speris & contumeliosis verbis
Luth. to. 5. Diabolo vocat: *Volunt* (inquit) *plusquam Christus*
Matt. c. 8. *videri Evangelici, & dicunt Domine, Domine, si quis*
quor, quocumq; quocumq; & de Evangelio loquutus
sint Angeli, sed si opera spectes, sunt meri Diaboli. Sed
mirari debebat gregem suum ita infectum lepra di-
bit fuisse, cum praeteritum ipse fuerit leprosus, nam
vulgo dicitur:

Morbida sola pecus inficit omne pecus.

Et Juuenalis Satyr. 2.

— Grex totus in agris

Vnius scabie cadit, & prurigine porci. —

Ad nos ipsos veniamus, qui tantum de longinquo
vmbra, quasi horum porcorum & subulcerum spu-
ritatem videmus, nonne animadvertere possumus mu-
tos inter nos tam plebeios quam nobiles & Ecclesia-
sticos, magis dissolutos factos esse, ex quo peccant
porcos suos, ad immunditias, glandes & libidinis so-
des suas congregarunt, quam antea? adeo contagiosa
est haec ipsorum lepra, ut non solum vicinos sed & lon-
ginquos vitiet, & corrumpat. Qui ipsorum doctrinam
audit, legit, aut animo versat, cauendum ei seculo, ne
ab ea corrumpatur. Annon hoc experti estis? Et omni
loco, statu, sexu, & ab omnibus castitatem maximo-
nialem & virginalem exterminarunt. O immodos
porcos! qui fragrans hoc castitatis lilium odorem,
sicut porci flores suauem eructantes odorem. O peccato-
quibus bene non est, si squalore repleti non fuerint.
Psal. 68. *Infixus sum in limo profundi, & non est substrata.* O vir-
ci! virginitatem margaritam adeo pretiosam, & cari-
ram Deo contempnunt, quam & bruta animalia, ho-
nes v. g. honorarunt in Daniele coniecto in antrum, &
in Prisca Romana virgine, ad cuius pedes leo in genua
procubuit. Apes conuolant & congregantur potius
iuxta domum castam quam impudicam. nec tantum
animalia sensibilia, sed ipsae etiam creaturae sensus ex-
pertes ipsam venerantur. Tribus pueris castis Babylone
in ardentem fornacem coniectis flammam parcebat,
& ita

Dan. 1.
Breu. Rom.
23. Sept.

ita, vt nec vestimenta, nec capillos quidem combu-
 erent. Sancta Tecla in ignem missa ab omni damno
 & dolore fuit immunis. O donum præclarum! O ca-
 ram castitatem! quæ hominem Angelum terrestrem,
 & hominẽ cælestem reddit. Apud Romanos magno
 in precio virginitas fuit: nam ante virgines vestales sa-
 tellites incedere solebãt, sicut ante Magistratum; qui-
 bus si reus aliquis damnatus forte in viã obuiam se de-
 disset, vita à Magistratu donabatur. Imo Senatores
 ipsi via cedebant, prospicientes eas sibi obuias; & nobi-
 les cum vxoribus & liberis, etiam dum hostes fugie-
 bant, è curribus descendebant, vt consecratis virgini-
 bus locum darent. Virginitas a Christo adeo fuit ada-
 mata, vt secundum humanam naturam ex immaculata
 virgine nasci voluerit. Virginis beneficio placata fuit
 ira Dei, & ex inimico factus est nobis amicus, sicut ce-
 leste signum Virgo, ardorem solis temperatum reddit,
 sicut in Virgine lenior & mitior: nihilominus porci Epi-
 curei & Hugonotæ eam non maiori habent in pretio,
 quam porci margaritas.

Præterea suntne Hugonotæ porci censendi, qui, vt
 illi semper contra Ecclesiam Catholicam grunniunt?
 Non legistis vnquã parænesin Poëtæ Ronsard, ad Gal-
 los, in qua ait eos solum esse occupatos, vt Papã, eius-
 que dignitatem odiosam reddant, & contra Ecclesiam
 Dei vociferentur: concludens tandem, eos vnum cum
 alio sublatum velle? Sacerdotes, Monachi hic illic que
 talia committunt facinora, tollantur ergo clamãt, sa-
 cerdorum, status monasticus & peræ medicitatis fra-
 tres ociosi. Cur (inquit Lutherus) hoc fit in Ecclesia?
 cur illud? Quando hoc, quando illud? Quare Papa
 hic, Papa illic? Cur præcepit vobis ne comederetis ex omni
 ligno paradisi? Cur (inquit Lutherus) Papa tres coro-
 nas, Reges vnicam solum gestant? Quomodo potest hic
 nobis carnem suam dare ad manducandum? Monachi,
 Sacerdotes, Episcopi, & Pontifices opibus suis & potẽ-
 tia abutuntur, (vt ipsi dicunt) Eo ipso quo cateris præ-
 lati sumus, ad agenda qualibet, maiorem licentiam habe-
 mus, susceptæ benedictionis ministerium, vertimus ad am-
 bitionis

Plutar in
 Numa 10.
 i vit in
 Camillo
 scripto an.
 te Numã
 vt ex Nu-
 ma patet
 licet Nua-
 ma præ-
 ponatur
 commu-
 niter.

IV.
 Murmu-
 ratores
 contra Ec-
 clesiam.

Genes. 3.

Cochlana
 videatur
 pag 43.
 Ioan. 6.
 D. Greg.
 hom. 7.
 in Luc. 10.

RRR § bitionis

D Chrys.
hom. 60.
ad popul.
Antioch.

bitionis argumentum: Dei causas relinquimus, ad
na negotia vacamus: locum sanctitatis accipimus. In
renis actibus implicamur, ait S. Gregorius. Sacerdos
(inquit D. Chrysostomus) non sumus ut in vestibus
bis superbiaimus, non ut albam & splendentem tunica
circumeamus induti. Propter abusus ergo Monachos
Sacerdotes, Episcopos, Pontifices extirpemus, sicut
olim Lycurgus vineas extirpari iussit, quoniam mal
rum malorum causa essent: prudentius tamen fa
rent, si Solonem imitarentur, qui passus est coli vineas
sed voluit ut vinum non sine aqua fumeretur, id est
abusus & errores, non rem ipsam tollerent. Tollite ma
lum à vobis, inquit D. Paulus. Sed quia semper gra
niant murmurantque, meretur sane percuti malo pe
cis proprio, nepe lepra, peccata digna qua olim percuta
Maria murmurans contra Moysen.

V.
Obliuiosi
futura vi
te

Sap. 2.

Deinde, Annon illi sues sunt, qui meliora hanc
magis non expectant quam porci, ac si vnus esset in
ritus hominum & iumentorum? qui genio indulgent
ut sues, dicentes: fruamur bonis quae sunt? seiplos sagu
tes ad instar porcorum? Quoniam hac est pars nostra
hac fors.

Luther. e.
narr. in 1.
Corint. 15.

Salust, apud Senec. Epist. 4. lib. 5. Nos ventri obedi
tes animalium loco numeramus, non hominum, quosdam
verò ne animalium quidem, sed mortuorum.

Lutherus ipse auditores suos porcos vocat, dicens
eos vitæ & felicitatis futuræ nullam habere curam. Ce
ius verba hæc sunt: Futura vitæ rationem habent
lam, sed sicut credunt, ita viuunt, sunt & manent
credunt sicut sues & sicut sues moriuntur. Si igitur he
retici porci, eorum ministri eos pascentes sunt porci
rij, à Diabolo ad hoc constituti: Misit eum in villam
suam, ut pasceret porcos.

Plut. adu.
Colotem
10. 1. mo.
val.

Porro si verum quod plurimi asserunt Philosophi
homines ferarum vitam victuros, si leges & magistra
tum decreta tollerentur: & belluarum more vitam
ducturi sunt homines, (vt ait Plutarchus) si documen
Sapientum spernâtur, vigebitque ea, quæ ad volupta
tes allicit.

Xeno
cratem
sues eff
eleis por
Deus in
census i
leges Ha
trem feli
quaribil
rum agno
&c.

Ibidem
silia ante
pertinent
nativitat
tum eng
bonum ver
ci modest
kocanin
tici Qu
zu non a
quam
gulant
pudic
Theolog
temperu
gratia pel
Lutherus
cuius Can
ficium, c
geniaru
ore, em
hendere &
pendiam
in illa di
quem fab
tument?
litatem a
doctre v

Xen

Xenophon libr. i. de dict. & fact. Socratis refert, So-
cratem sepe ioco dixisse, se arbitrari hominēs idcirco
sues effectos apud Circen, quoniam illic immodicis
eleis porationibusque quasi in hara saginati sint. Sed
Deus iustis oculis aspicit mortales, & tandem iusta ac-
census ira, vindictam sumet de violantibus diuinas eius
leges. *Har qui tanquā fabulas contemnunt, & circa ven-*

Plutarch.

trium felicitati locum statuunt, &c. talis est brutorū vita,
quā nihil voluptate pulchrius norunt, neq; iustitiam Deo-
rum agnoscunt, neq; pulchritudinem virtutis venerantur,
&c.
Ibidem Epicurus ait omnia pulchra, sapientia & sub-
tilia animi inuenta propter voluptatem carnis, spesq; eo
pertinentes esse, quod non eodem tendat. Vbi his ratioci-
nationibus ac philosophia tali, sublatæ fuerint leges, tan-
tum ungues leonum ad vitam ferinam, & dentes luporū,
bovm cunctes & colla camelorum desunt. Certè hæreti-
ci moderni bestię sunt & porci specialiter. Sicut enim
hoc animal præ cæteris minus regi potest, sic & hære-
tici. Quos enim Magistratus Ecclesiasticos & secula-
res non abrogarunt vel saltem tentarunt? Carceres,
(quorum plurimos habent) enses cruentati (quibus iu-
gulant) hoc testantur, sanguis insolentiam eorum
probat. Quorum Sapientum veterum & modernorū,
Theologorum, ac Scholasticorum decreta non con-
temperunt? Omnes Ecclesiæ Doctores asinos vocāt,
stalla pelliculata humeralia, præcrassa obtusa capita.
Lutherus adeo fuit præsumptuosus, vt ausus fuerit sa-
ctos Canones, Sanctorum Patrum decreta, ius Ponti-
ficium, cum bullis Pontificiis, litteris & sigillis indul-
gentiarum varijs, publicè condemnare & flammis tra-
dere, emittens in lucem librum quo conatus fuit de-
pendium certè omnium suarum ineptiarum. Sed qua-
lis illa diuina prouidentia? quis dormiens ille Deus,
quem fabricant nobis Lutherani? quod iudicium Dei
timent? quem infernum? vel quam animæ immorta-
litate animabus suis persuadent, audentes viuere &
doctre vi faciunt? Primum eorum axioma: Ne ti-
meas

1.

Cochleau
ad annū
1520.

Calu. lib. 3
inst. c. 6. §.
7. 15.

Axioma
Hugono-
tarum.

meas Deum, certus tamen sis de eius erga te bene-
Tertul. delentia. Sed, *Vbi Deus non timetur, nisi ubi non est,*
prescript. quit Tertullianus? Quid ergo restat, nisi vt con-
 mus hæreticos bestias & porcos veros esse, delin-
 omni, qui eos regeret, Dei timore? ad quod nil
 nisi vt fetas & maxillas porcinas habeant, &c. Et
 eorum subulcus nisi Lutherus, subministrans ijs
 cas conuenientes labijs eorum? Porcarius est & y-
 cus: porcus in vita & moribus, porcarius ob dōm-
 & exemplum, ob principatum quem habet inter
 uersos, docendo eos malum, fouendo in nequitia,
 amque eos instigando. Monstrum horrendum, figu-
 rum (vt opinor) per eum, qui eodem tempore nō
 cul à Witteberganatus est ex vacca, habens caput
 uum circumdatum cucullo, in quem olim iure se-

Ioā. Coch. nes. Cochleus carmina sequentia stomachabundus
lib. cui tit. uomuit.

<i>Aduersus</i>	<i>Monstra bouemq; cano, Borea qui primus ab ori.</i>
<i>cuculatū</i>	<i>Teutonicas terras profugus conspurcat & emittit.</i>
<i>Minorau-</i>	<i>Sub specie Monachi, violat pacemq; fidemq;</i>
<i>rum Wit-</i>	<i>Vi Satana, sanis furijs agitat us & æstro</i>
<i>tēbergen-</i>	<i>Dira Tesiphones ultrici anathemate poenit.</i>
<i>sem, de Sa-</i>	<i>Exposcente furis, mugitu vastus inani,</i>
<i>cram gra-</i>	<i>Seminiui lacero, sub semibouisq; cucullo.</i>
<i>ria.</i>	

10. O charissimi, vultisne esse hæretici, futuri porci
 sub tali porcario? an mauultis manere Catholici, fu-
 turi oues sub Christo? Et vos hæretici, semper tales

Vid. Gryl. eritis, nec ad antiquam fidem redibitis? Gryllum
lū Plutar. Iyffis socium imitabimini, qui fascinarus semel à Cir-
to. 2. mo. ce, & in porcum mutatus, humanam formam reuol-
ual tract. re reuinit, conditionem suam, aded extollens & prauis
quod ani rens Vlyffis, vt alijs, secum porci essent, conuertitur per
malia brusuadere? An toto septennio eritis bestia vt olim Ne-
ra ratione buchodonosor? Vtinam à Deo imperrare possent vo-
utantur. stram conuersionem, sicut olim Vlyffes à Circe reditit

Quid. 14. sociorum in formam humanam obtinuit! non dubi-
Metam. quin prima vox humana, quam proferretis, gratiarum
 actionem cōtineret, sicut & sociorum Vlyffis. Immo
 ealem honorem acquisiuisse me putarem, (vti Vlyffes

si populares meos (vt ille olim Græcos) ex porcis homines redderem! Si nobilis illa Hæreticorum metamorphosis à me procedere non possit, ad minimum conseruem vos dilectos Catholicos, ne tales euadatis! Sim vobis, quod Mercurius fuit Vlyssi! offeram vobis Molij contra hoc incantamentum, florem candidum Catholice fidei. Et si errantes in fide reducere nō possum, saltem, in vita & moribus vt humani & rationales sitis, per florem huius discursus in porcos nondū transformatos conseruem. Amen. Amen.

CONCIO SEXTA.

Feria 3. post Lætare.

8. 16. *Ἐπιβούμῃ γαστρίῳ καὶ κοιλίῳ αὐτῆ ἀπὸ τῶν κερῶν ὧν ἔδιδον οἱ χοῖροι.*

8. 16. *Et cupiebat implere ventrem suum de siliquis quas porci manducabant.*

8. 16. *Et concupiscebat implere ventrem suum de siliquis illis quas edebant sues.*

ARGVMENTVM.

1. Perbreuis Prologus ad modum propositionis huius septimi Sermonis. 2. Examen versus & verborum. Cupiebat: implere: ventrem: siliquis: illis: Manducabāt: & de artificio Christi. 3. Etymō Græca dictionis κέρων, & dictionis Latine siliqua: Deque qualitatibus & earum speciebus diuersis. 4. Quas nā siliquis appetebat Prodigus cum quadam commiseratione & sarcasmo. 5. Conuenientes pœne suis malefactoribus, & contra dilapidatores paruus tractatus. 6. Optimus